

LETRA E GJONIT

KOMENTARI

Agim rama

Rruga e Paqes

2021

LETRA E PARË E GJONIT

HYRJE

Këtë letër e shkroi apostulli Gjon. Në vëllimin 66 ai kishte lënë Palestinën bashkë me Marinë, nënën e Jezusit dhe ishte vendosur në Azinë e Vogël. Pas pak u emërua biskup i Efesit me përgjegjësi për shtatë kishat e përmendura në librin e Apokalipsit që ishin në dioqesën e tij. Letra e tij do të jetë drejtuar atyre shtatë kishave që kanë pasqyruar hereziazin doketist – një lloj gnosticizmi që mohonte trupëzimin e Krishtit. Njohja e kësaj herezie është kyç për kuptimin e kësaj letre. Doketistët besonin se meqë materia (d.m.th. bota materiale) është e keqe, s'ka mundësi që Perëndia e pastër të vihet në kontakt me materien (hebraisht «mish»), kështu që s'ka mundësi që të ketë ndodhur ndonjë trupëzim. Sipas tyre Jezusi ishte njeri i thjeshtë mbi të cilin Shpirti i Perëndisë kishte zënë vend: me rastin e pagëzimit të tij ky shpirt hyjnor ishte zbritur në të, por ishte larguar nga ai pak para kryqëzimit. Kështu individi që vdiq në kryq ishte njeri i thjeshtë. Kjo do të thotë se Jezusi ishte profet i madh (siç besojnë edhe myslimanët), por jo Biri i Perëndisë, Mesia hyjnor. Ky mësim e sulmon thelbin e ungjillit, pasi një njeri i thjeshtë nuk mund të na shpëtojë. Gjoni e sulmon pikërisht këtë mësim në kap. 5, kur pohon se shërbimi i Krishtit si Shërbëtori i Zotit jo vetëm që filloi me pagëzimin e tij (*erdhi me ujë*), por u zgjerua nëpër vdekjen e tij (*erdhi edhe me gjak*), kështu që personi që u pagëzua (Mesia hyjnor) ishte i njëjti person që vdiq në kryq si flijë pajtuese.

Heretiku Kerint pohonte se shpëtimi do të thoshte «lirimi nga kujdesi për jetën në këtë botë»: shpëtimi s'kishte asgjë të bënte me moralin e as me dashurinë praktike për të tjerët. Kur e shpjegojmë letrën e parë në dritën e kësaj herezie, aludime që bëjnë Gjoni bëhen më të qarta.

Në kapitullin e parë Gjoni e sulmon idenë se Jezusi ishte një iluzion optik – s'kishte trupëzim të vërtetë. Në vazhdim ai i

sulmon gnostikët në lidhje me pretendimet e tyre se ishin pa mëkat, dhe që shpirti i tyre ishte i pastër nga çdo gjë që mund të bëjnë trupat e tyre.

Ka disa rreshta në kapitulliin e dytë që duhen shquar sepse shpeshherë keqkuptohen. Pastrim është terminologji priftërore për ndjesën. *Nëse themi (siç pohonin gnostikët): »Kemi bashkësi me Të«, por jetojmë në errësirë, ne rrejmë dhe nuk e ushtrojmë të vërtetën. Por, nëse ne ecim në dritë, sikurse Ai është në dritë, kemi bashkësi njëri me tjetrin dhe gjaku i Jezusit, Birit të tij, na pastron nga çdo mëkat. Po nëse themi (siç pohonin gnostikët): »Ne nuk kemi mëkat«, gënjejmë vetveten dhe e vërteta nuk është në ne. Por, nëse i pranojmë mëkatet tona, Ai është besnik dhe i drejtë: do të na i falë mëkatet dhe do të na pastrojë nga çdo padrejtësi. Por, nëse themi: »Ne nuk kemi mëkatuar«, e bëjmë Atë rrenacak dhe fjala e tij nuk është në ne. (1 Gjonit 1,6-9).*

Kjo do të thotë se gjaku i Jezusit i derdhur një herë përgjithmonë na mban të pastër, d.m.th. në gjendjen e ndjesës. Gjoni këtu flet për një gjendje të përhershme që është pasoja e shfajësimit (më mirë, e marrjes së pafajësisë). Nuk ka nevojë që gjaku të derdhet përsëri ose të vihet përsëri. Kështu Gjoni flet në të vërtetë për kthimin në fe dhe rilindjen, të cilën gnostikët nuk mund ta përjetonin derisa pohonin se ishin pa mëkat dhe nuk kishin nevojë për ndjesë.

Megjithatë në kapitulliin e dytë Gjoni merret me çështjen e mëkatit të kryer pas pagëzimit. Ai thotë se, pasi Jezusi është ndërmjetësi ynë hyjnor dhe avokati ynë mbrojtës, paditjet e Satanit mënjahen. Përveç kësaj mund t'i bëjmë thirrje Krishtit për të na ndihmuar në kohën e tundimit dhe në kohën e provës së vështirë.

Shkurt, Gjoni i sulmon gnostikët për mungesën e kujdesit për bashkëbesimtarët e tjerë, dhe kjo dëshmon se ata nuk janë të rilindur. Gjithashtu i sulmon për mohimin e trupëzimit të Krishtit, pa të cilin shpëtimi është i pamundshëm. Më pas i sulmon për antinomianizmin e tyre që aspak nuk pajtohet me krishterim të vërtetë.

LETRA E PARË E GJONIT

KOMENTARI

Kundërshtimi i mësimi të rremë: «*Mesia nuk u trupëzua.*» (1)

1. Ai që quhet «Fjala», ekzistonte qysh para krijimit, e megjithatë e dëgjuam, e pamë me sytë tanë, e shikuam dhe e prekëm me duart tona – Fjalën jetëprurëse. ²U shfaq vetë jeta, dhe ne e pamë. Ne jemi dëshmitarë për këtë dhe po ju tregojmë për burimin e jetës së përjetshme që ishte tek Ati dhe që na u zbulua neve. ³Atë që pamë e dëgjuam, po jua transmetojmë edhe juve. Dëshirojmë që të jeni të lidhur me ne dhe, nëpërmjet nesh, me Atin dhe me Birin e tij, Jezusin, Mesinë. ⁴Atëherë asgjë nuk do të na mungojë për gëzimin tonë, dhe për këtë arsye po ju drejtojmë këtë letër.

1,1-4 Prolog

Këto vargje, një fjali shumë e kompresuar dhe e ndërlikuar në greqisht, formojnë një prolog të sërësë. Gjoni përshkruan disa nga idetë që do të zhvillojë ndërsa shpaloset letra.

Çelësi për të kuptuar këtë letër është herezia gnostike që po shkaktonte kaq shumë probleme në kisha të cilat Gjoni administronte si peshkop. Mësuesit gnostikë mohuan mishërimin (trupëzimin) e Krishtit. Ata pretenduan se Krishti ishte një shpirt i pastër i cili ishte zbritur mbi Krishtin në pagëzimin e tij, por e la atë para kryqëzimit të tij. Gjoni synon t' u kundërshtojë këto pohimet në vargjet hyrëse të kapitullit 1 në të cilin ai proteston se Jezusi nuk ishte iluzion optik, por një njeri i vërtetë të cilin ata madje e prekën pas ringjalljes së tij. Gjoni pohon gjithashtu se Jezusi është Personi i Dytë i Trinisë që nuk u krijua, dhe si i tillë ai është burimi i jetës së përjetshme, si dhe burimi i të gjithë zbulesës së Hyjnisë. Gnostikët pretenduan se kishin arritur ndriçim, sikurse budistët, dhe kjo i vendosi ata mbi të gjitha mëkatin dhe i çliroi nga çdo detyrë ndaj bashkëbesimtarëve. Ata mohuan që Jezusi ishte Mesia, pasi ky ishte politik, dhe menduan se ai ishte një mësues feje gnostik.

1. Fjala greke hyrëse, e përkthyer atë që është asnjënjëse. Kështu duket se i referohet mesazhit të ungjillit sesa një personi. Por Gjoni vazhdon të flasë për dëgjimin, shikimin dhe madje prekjen, gjë që na bën të nevojshme të mendojmë për Jezusin. Ky është rasti edhe me Fjalën e

jetës, sepse ndërsa ky term mund të nënkuptojë mirë mesazhin e ungjillit, duhet të kemi parasysh se Jezusi quhet si “Fjala” ashtu edhe “jeta” Gjn. 1,1; 14,6), thuhet se “tek ai ishte jeta dhe se jeta ishte drita e njerëzve” (Gjn. 1,4). Kjo hapje e pazakontë, pra, na kujton ungjillin dhe A të mbi të cilin përqendrohet ungjilli.

Shprehja «Nga fillimi» tregon se ungjilli nuk ishte mendim i mëvonshëm.. Gjithmonë ishte në planin e Zotit. Gjoni kalon në faktësinë e të gjitha gjërave, gjë që është pika kryesore e tij. Ungjilli nuk ka të bëjë me ndonjë figurë mitike si format e hijshme në misteret greke, por me një person të mirëfilltë historik. Ai ishte dëgjuar, parë dhe prekur (Krh. Lk. 24,39; Gjn. 20,20, 24-27). Ekziston një theks i vazhdueshëm në rritje mbi realitetin e Jezusit. Gjoni nuk u referohet vizioneve, por ekzistencës fizike. Pra, ai i referohet asaj që kemi dëgjuar, të cilën e kemi parë me tonën (po, të cilën e kemi parë dhe duart tona na kanë prekur). “Ne” apostolik përdoret shpesh në këtë letër. Ndryshimi i temës nga ne në duart tona mund të mos jetë më shumë se stilistikor, por mund të ketë një theks në kontaktin fizik; ishte ‘ajo që bënë duart tona.

2. Gjoni ka zakon të theksojë një ide nga pajisjet më të thjeshta, përsëritjen. Këtu ai fillon pak mënjane duke marrë jetën, fjalën e fundit të v. 1, dhe duke e përsëritur atë tre herë në tre rreshta. Është jeta për të cilën ai po shkruan, por jo jeta në terma të përgjithshëm. Është jeta që u shfaq që është interesi i tij; ai i referohet qartë ardhjes së Jezusit, i cili mund ta përshkruajë veten si jetën ‘(Gjn. 14,6). Dhe jo vetëm që u shfaq jeta; autori mund të thotë se e kemi parë. Ai tashmë ka folur për ta parë atë (dhe do ta bëjë përsëri në v. 3; atij i pëlqen të theksojë një ide). Më tej, ai dhe ata që ishin me të që e panë atë dëshmonin për të dhe ata e shpallin atë. Ai tashmë ka folur për të si “nga fillimi”. Tani ai e vë të njëjtin mendim në një mënyrë tjetër kur flet për jetën e përjetshme. Dhe ai vazhdon me përsëritjet e tij kur thotë se jeta u shfaq. Në ungjill Jezusi quhet “jeta” Gjn. 14,6) dhe në mënyrë të ngjashme këtu është Jezusi të cilit i dëshmohet dhe i cili shpallet. Ky mund të jetë përfundimi ynë edhe nga shprehja me Atin, ku ndërtimi është i njëjtë me atë të përdorur të ‘Fjalës’ në Gjn 1,1. Babai është,

sigurisht, emërtimi karakteristik i krishterë i Zotit. Është gjetur dymbëdhjetë herë në këtë letër.

3. Edhe një herë Gjoni flet për ato që kemi parë dhe dëgjuar. Ne nuk duhet ta anashkalojmë theksin e tij për të qenë dëshmitar okular dhe as faktin që kjo lidhet me shpalljen për ju. Është e pamundur të kuptosh mirë këtë nëse mendojmë se kemi kuptimin “ne të krishterët”. Duhet të nënkuptojë vetëm ata besimtarë që në të vërtetë e panë Jezusin në mish. Këta proklamojnë atë që panë te pjesa tjetër e kishës. Diçka nga qëllimi i Gjosit vijon, në mënyrë që edhe ju të keni shoqëri me ne. Ai menjëherë vazhdon të flasë për shoqërinë tonë si me Atin dhe me Birin e tij, Jezu Krishtin. Ideja themelore në shoqëri (gr. *koinonia*) është ajo e zotërimit të diçkaje të përbashkët, d.m.th. e partneritetit ose ndarjes. Shpesh përdoret për çështje biznesi (Krhs. Lk. 5,10). Bashkësia e krishterë do të thotë ndarja e jetës së përbashkët në Krishtin përmes Shpirtit të Shenjtë. Ai i lidh besimtarët me njëri-tjetrin, por e rëndësishme është që t’i lidhë ata edhe me Zotin. Nuk duhet të humbasim faktin që shoqëria është në vazhdim. Apostujt kishin shoqëri me Krishtin dhe kështu me Perëndinë. Pastaj ata i sollën të tjerët të besonin dhe kështu i sollën ata në të njëjtën shoqëri (një proces që vazhdon edhe sot e kësaj dite). Shoqëria në fjalë është shoqëri ... me Atin dhe me Birin e tij, Jezu Krishtin. Kështu, në fillim të letrës Jezu Krishti është i lidhur ngushtë me Atin. Një nga theksimet e forta të Gjosit është në vendin e lartë të Krishtit dhe ai nuk humbet kohë për ta sjellë atë përpara.

4. Ka një theks të veçantë si tek ne ashtu edhe tek shkrimet. Mesazhi është në një formë të saktë dhe të qëndrueshme dhe është shkruar nga ata që kishin autoritet të plotë për të shkruar. Ekziston një mbështetje e dorëshkrimeve për të lexuar gëzimin “tuaj”, por gëzimi “ynë” është ndoshta i saktë. Vetëm kur Gjoni i sjell miqtë e tij në llojin e shoqërisë për të cilën sapo ka shkruar, gëzimi i tij është i plotë dhe, sigurisht, e njëjta gjë vlen për ta. “Gëzimi juaj” dhe “gëzimi ynë” shkojnë së bashku. Për të dy, gëzimi i vërtetë vjen vetëm nga bashkësia me Zotin.

Kundërshtimi i mësimimit të rremë: «*Jemi pa mëkat*» (2)

⁵Lajmin që po jua transmetojmë, e solli Jezusi: Perëndia është dritë; në të nuk ka asnjë pikë errësire. ⁶Në qoftë se pohojmë që jemi të lidhur me Perëndinë dhe njëkohësisht jetojmë në errësirë, atëherë gënjejmë dhe tërë jeta jonë është e gënjeshtërt. ⁷Por, në qoftë se jetojmë në dritë, siç është në dritë edhe Perëndia, jemi të lidhur me njëri-tjetrin dhe gjaku i Jezusit, Birit të tij, na mban të pastër nga çdo mëkat.

⁸Në qoftë se pohojmë se jemi pa mëkat, ♦ mashtrojmë vetveten, dhe e vërteta nuk është në anën tonë. ⁹Por në qoftë se i pranojmë mëkatet tona, Perëndia është besnik dhe i drejtë: do të na i falë ato dhe do të na pastrojë nga çdo faj. ¹⁰Por, në qoftë se pohojmë që nuk kemi mëkatuar, e bëjmë atë gënjeshtar, dhe fjala e tij nuk është ndër ne.

♦ Pohimi i gnostikëve, të cilëve u drejtohen shtatë kundërshtimet e Gjoni.

Kundërshtimi i mësimimit të rremë: «*Sjellja morale është pa rëndësi*» (3)

2. Fëmijët e mi, po jua shkruaj këtë që të mos mëkatoni. Por, edhe në qoftë se ndokush mëkatoi, e kemi njërin që është pa mëkat, që ndërhyr për ne tek Ati: Jezusin, Mesinë. ²Meqenëse ai u flijua për ne për të na pajtuar me Perëndinë, mund të falen jo vetëm mëkatet tona, por edhe mëkatet e tërë botës. ³Në qoftë se e dëgjojmë Perëndinë, mund të jemi të sigurtë se e njohim. ⁴Kush pohon se e njeh, por nuk e dëgjon, është gënjeshtar, dhe e vërteta nuk banon tek ai. ⁵Por kush ndjek vullnetin e Perëndisë, tek ai dashuria e Perëndisë ia ka arritur qëllimit. Nga kjo e dimë se jemi të lidhur me të. ⁶Kush pohon se është vazhdimisht i lidhur me të, duhet të jetojë siç jetoi edhe Jezusi.

1,5 – 2,6. **Bashkësi me Zotin**

Gjoni e ka bërë të qartë se qëllimi i tij është të sjellë lexuesit e tij në shoqëri me Zotin dhe me besimtarët e tjerë. Ai vazhdon të nxjerrë nga natyra e Zotit kushtet e shoqërimin.

1,5. Zoti është dritë. Ky është mesazhi që shënon si të rëndësishëm, në të vërtetë përmbledh mesazhin e krishterë. Ky mesazh është derivat (kemi dëgjuar prej tij) dhe nuk është për shkak të mendimit origjinal nga ana e apostujve ose të tjerëve. Kuptimi i tij na paraqet një problem dhe një që do të përsëritet gjatë gjithë kësaj letre. Nuk ka ndonjë paraardhës të dukshëm. Ati dhe Biri u përmendën të dy në v. 3 dhe secili prej tyre mund të kishte parasysh këtu. Ndoshta ka pak më shumë gjasa që Biri të mendohet, por vështirë se mund të themi më shumë; të dy sigurisht që janë të lidhur gushtë.

Përmbajtja e mesazhit përmbledhet në fjalët drita e Zotit (Krhs. Gjn. 8,12; 9,5) të cilave u bashkangjitet (në një mënyrë që të kujton ungjillin e katërt, ku pozitivja dhe negativi lidhen shpesh kështu) tek ai nuk ka fare errësirë (krh. Ps. 27,1; Gjn. 1,4-9). Drita ndodh shpesh në ungjill, por atje ajo ka prirje të lidhet me Birin sesa, si këtu, me Atin. Ajo gjendet gjashtë herë në këtë letër (1,5, 7 dy herë; 2,8, 9, 10). Të thuash se Zoti është dritë do të thotë të tërheqësh vëmendjen te ndershmeria, drejtësia e tij. Drita është një simbol natyror për drejtësinë tërheqëse, ashtu si errësira është për errësirën e mëkatit. Ekziston një negativ i dyfishtë i theksuar me errësirën; nuk ka errësirë në Zot; ai është i gjithë dritë. Ekziston ndoshta edhe mendimi se jetët tona janë të ekspozuara ndaj ndriçimit që rrjedh për Perëndinë. Asgjë nuk i është fshehur (krh. Ps. 90,8). Për shkak se ai është i lehtë, është e rëndësishme që njerëzit e tij “të ecin në dritë” (7). d.m.th. të sillen sipas dritës, zbulimit të ri që mësoi Krishti.

1,6-7. **Gabimi i parë.**

Gjonit i pëlqen të nxjerrë fjalën e tij duke bërë një supozim dhe këtu ai ka një varg klauzolah që fillojnë me „Në qoftë se” (6-10; përsëri në 2,1). Ai merret me tre pengesa për shoqërimin, e para prej të cilave përqendrohet në pretendimin se kemi shoqëri me Zotin. Gjoni tashmë ka thënë se qëllimi i tij është që lexuesit e tij të mund ta shijojnë këtë shoqëri (3). Tani ai e bën të qartë se vetëm fjalët nuk sjellin shoqëri me Zotin.

6. Nëse dikush pretendon se ka këtë shoqëri, por ecën (‘vazhdon të ecë ‘) në errësirë, atëherë, meqë Zoti është dritë, ai gënjen (krh. 2,21-22). Mësuesit e rremë gnostikë thonë se janë në bashkësi me Zotin, por jetojnë çfrenisht: jetojnë në errësirë.

Më shumë sesa një ndjenjë e rehatshme fetare është e nevojshme. Ne duhet t’i provojmë ndjenjat tona me anë të zbulesës që Zoti ka dhënë. Gabimi që Gjoni po denoncon është ai i refuzimit të pranimit të dritës që Zoti ka dhënë në zbulesën e bërë përmes profetëve, apostujve dhe të tjerëve, duke preferuar errësirën e mënyrës së vet. Ky pozitiv theksohet me negativin, ‘ne nuk jetojmë sipas së vërtetës). Kjo shprehje e pazakontë gjendet edhe tek Gjn. 3,21 (dhe në rrotullat e Kumranit). Ne flasim për “thënë të vërtetën”, por e vërteta mund të jetë

një cilësi e veprimit, si dhe e të folurit. E vërteta që Zoti ka bërë të njohur duhet të jetohet në jetën e shërbëtorëve të tij.

Tani vjen supozimi i kundërt, domethënë që ne vërtet ecim në dritë. Ecja është një metaforë për të gjithë mënyrën e jetës. Ajo nxjerr në pah të vërtetën që i krishteri duhet të bëjë përparim të qëndrueshëm, nëse nuk është në mënyrë të mahnitshme. Të ecësh në dritë do të thotë të sillesh në përputhje me dritën. Këtu ajo përforcohet në mënyrën më të fortë të mundshme, pasi ai është në dritë (Krhs. Mt. 5,48). Thjesht nuk është mjaft e mirë për të jetuar me sytë tanë të vendosur në një standard të denjë, por thjesht njerëzor; i krishteri është shërbëtori i Zotit dhe kështu standardet e tij janë standardet e Zotit. I krishteri jeton në një mënyrë të ngjashme me Zotin. Pas mohimit të miqësisë me Zotin për ata që ecin në errësirë (6) ne presim mendimin se ata që ecin në dritë me të vërtetë gëzojnë shoqëri me Zotin. Në vend të kësaj ne zbulojmë se ata kanë shoqëri me njëri-tjetrin. Ata, sigurisht, do të kenë shoqëri me Zotin (Krhs. V. 3), por mënyra se si e shpreh Gjoni nxjerr në pah të vërtetën që besimtarët e shoqërisë gëzojnë me njëri-tjetrin është me vlerë të madhe. Këtë Gjoni e shton, gjaku i Jezusit, Birit të tij, na pastron nga çdo mëkat. Fjala mëkat ndodh në këtë letër të shkurtër shtatëmbëdhjetë herë (shtatëmbëdhjetë herë edhe në ungjillin e Gjonit; shkrimet e vetme DhR. Me më shumë ndodhi janë Letrat Romakëve dhe Hebrenjve). Emri njerëzor Jezus shoqërohet me Birin e tij, i cili nxjerr në pah veçantinë e Shpëtimtarit; nuk duhet të humbasim rëndësinë e emrit dhe as të titullit. Pastron është në një kohë të vazhdueshme; ajo përcjell mendimin e një pastrimi që bëhet dita ditës, jo një pastrim një herë për të gjithë. Gjoni nuk është duke thënë se besimtarët arrijnë përsosmërinë pa mëkat (Krhs. V. 9-10), por që kur ata «ecin në dritë» (d.m.th. jetojnë afër Zotit) mëkatet e tyre pastrohen. Edhe shenjtorët më të mëdhenj kanë nevojë për pastrim. Ky pastrim vjen nga vdekja shlyese e Jezusit; gjaku nuk do të thotë jetë e çliruar nga mishi siç është pretenduar ndonjëherë, por jeta u dha në vdekje.

1,8-9. **Gabimi i dytë.**

8. Gjoni e vë gabimin e dytë thjesht, nëse pretendojmë të jemi pa mëkat, që është pikërisht ajo që pretenduan gnostikët. Më fjalë për fjalë

kjo është “nëse themi se nuk kemi mëkat”, një shprehje e pazakontë (gjendet diku tjetër Gjn. 9,41; 1. “x, 22, 24; 19,11).” Të kesh mëkat “do të thotë më shumë se” për të kryer mëkat ‘; i referohet parimit të brendshëm të të cilit veprimet mëkatore janë shfaqja e jashtme. Mëkati vazhdon. Mëkati i ngjitet mëkatarit. Deklarata pozitive përforcohet nga një negativ vijues, e vërteta nuk është tek ne (si edhe në deklaratat paraardhëse dhe pasuese). Kur themi se nuk kemi mëkat, unë mashtroj veten tonë (sigurisht që nuk mashtrojmë askënd tjetër!), dhe e vërteta nuk është në ne. E vërteta shikohet në mënyrë dinamike; ajo mund të marrë vendbanimin e saj te njerëzit që dua të vërtetën. Por të thuash një gjë të tillë të rremë, se nuk kemi mëkat, e bën të pamundur që e vërteta të banojë në ne. Mashtrimet moderne pretendojnë se mëkati është një sëmundje ose një dobësi, diçka për shkak të trashëgimisë ose mjedisit, domosdoshmërisë ose të ngjashme; njerëzit e konsiderojnë mëkatin si fatin e tyre, jo fajin e tyre. Njerëz të tillë mashtrojnë veten e tyre.

Në të kundërt, ne mund të rrëfejme mëkatet tona. Shumësi është domethënës, ne rrëfejme mëkate specifike, jo të thjeshta se mëkatojmë. Dhe për shkak se Zoti është besnik dhe i drejtë (krh. Dt. 32,4; Mi. 7,18-20; Rom. 3,25) ai fal. Mund të mbështetet plotësisht tek ai. Gjoni do të thotë se, në sajë të flijimit të Krishtit (gjakun e derdhur) të kryer njëherë e përgjithmonë, ne jemi sjellë në familjen e Perëndisë me anë të së cilës mund të marrim faljen e përditshme për mëkatin (nëse e pranojmë), falë këtij statusi të ri si fëmijë të Perëndisë.

1,10. **Gabimi i tretë.**

Supozimi tjetër është se ne nuk kemi mëkatuar. Të gjitha marrëdhëniet e Zotit me njerëzit mbështeten mbi bazën se ata janë mëkatarë që kanë nevojë për shpëtim (Krhs. Rom. 3,23). Të mohosh që kemi mëkatuar do të thotë ta bësh atë gënjeshtar. E thënë negativisht kjo do të thotë se fjala e tij nuk ka vend në jetën tonë. Në shumë pjesë të Biblës ‘fjala’ ka një karakter dinamik. Ajo ndikon në qëllimin e Zotit (krh. Isaia 55,11). Ata që mohojnë se janë mëkatarë, tregojnë se Zoti është gënjeshtar dhe ata tregojnë me atë fakt se fjala e efektshme e Zotit nuk është në to.

2,1-2. **Flija pajtuesi për mëkatet.**

1. Gjoni shpesh i quan korrespondentët e tij ‘fëmijë’ të prindërve; këtu ai ka zvogëluar dashur, ‘fëmijët e mi të vegjël’ (Gk. *teknia*; fjala ndodh 7 herë te 1 Gjonit dhe një herë, ndoshta dy herë, në të gjithë pjesën tjetër të DhR.). Ai shkruan që të mos mëkatoni. Më herët Gjoni u tha atyre se ai dhe ata që ishin me të proklamuan mesazhin në mënyrë që lexuesit e tij të gëzojnë shoqërimin me ta (1,3) dhe se ai ka shkruar në mënyrë që gëzimi i tij të jetë i plotë (1,4). Kjo deklaratë e tretë përshtatet me të tjerët sepse mëkati prish shoqërinë dhe shkatërron gëzimin. Mëkati dhe krishterimi jetësor janë të papajtueshëm (krhs. 3,6, 9; 5,18). Por, ndërsa të krishterët nuk jetojnë në mëkat, ata kurrë në këtë jetë nuk bëhen plotësisht pa mëkat (1,8). Sa më shumë t’i afrohem Zotit aq më të ndjeshme bëhen ndërgjegjet tona dhe aq më shumë kuptojmë se jemi mëkatarë. Një pasojë paradoksale e kësaj është që tani të vlerësojmë faktin se në gjendjen tonë mëkatarë ne jemi të padenjë për t’iu afruar Zotit tonë të madh dhe të shenjtë. Ne kemi nevojë për ndihmë. Dhe Gjoni na siguron se kemi ndihmën që na nevojitet. Kur mëkatojmë, kemi Njëri që i flet Atit në mbrojtjen tonë (gr. *Parakletos*). Termi ka një shprehje juridike; shpesh nënkupton këshillën për mbrojtjen; është shoku në gjykatë. ‘Imazhi është ai i oborrit mbretëror në të cilin një lutësi ka nevojë për dikë më të madh se ai vetë, ai që ka veshin e mbretit, për të mbrojtur çështjen e tij’. Përdorimi i tij tregon se mëkatarët nuk janë në asnjë rast të mirë; ata janë në gabim me Atin dhe kanë nevojë për çlirim. Çliruesi i tyre është Jezu Krishti, i Drejti. Ne mund të kemi prituri ‘të Mëshirshmin’ ose të ngjashme, por është DhR i qëndrueshëm. mësimi që Zoti fal në një mënyrë që është e drejtë. Falja nuk e shmang ligjin moral, por e vendos atë.

2. Krishti është gjithashtu ‘flija pajtuesi për mëkatet tona’, përkthimet më moderne e errësojnë kuptimin duke zgjedhur terma që i referohen heqjes së fajit ose ndëshkimit, ndërsa fjala (gr. *hilasmos*) do të thotë heqjen e zemërimit. Ekziston një zemërim hyjnor kundër çdo mëkati (krh. Rom. 1,18) dhe falja nuk do të thotë ta injorosh këtë. Përhapja, largimi i zemërimit, nuk është e gjithë historia e veprës shpëtuese të Krishtit, por është një pjesë e mirëfilltë dhe e rëndësishme

e saj, një e vërtetë që shumë teologët moderne e lënë pas dore. Dhe Krishti bëri një furnizim të bollshëm; shlyerja e tij dobi, për mëkatet e të gjithë botës.

Ata që kundërshtojnë idenë e shumimit shpesh e bëjnë këtë me arsyetimin se kjo do të thotë ta vëmë Jezusin kundër Atit qiellor. Kjo, sigurisht, nuk është rasti. Ati dhe Biri janë në të njëjtën mënyrë, në të cilën kryhet shpëtimi, si në të gjitha gjërat e tjera. Ekziston një zemërim hyjnor kundër çdo të keqeje dhe nëse falet mëkatarët duhet të bëhet diçka për këtë. Një aspekt i faljes së Zotit ka të bëjë me reagimin e tij negativ ndaj mëkatit (Ps. 78,38), dhe një aspekt i veprës shlyese të Krishtit ka të bëjë me zemërimin hyjnor kundër së keqes. Edhe Ati edhe Biri e shohin mëkatin si serioz dhe në punën e tij shlyese Jezusi po bënte vullnetin e Atit (krh. Heb. 10,7).

2,3-6. **Bindja.**

3. Tani vjen një provë me të cilën ne mund të dimë nëse, pavarësisht nga dështimet tona, ne jemi në marrëdhënie të drejta me Zotin dhe kjo provë është nëse i bindemi urdhrave të tij (përsëri në v. 4; 3,22, 24; 5 , 3; nëse 5,2) Nëse e njohim vërtet Zotin, kjo do të ketë një efekt të fuqishëm në jetën tonë të përditshme. Dituria është një temë e rëndësishme në këtë letër; folja ‘të njoh’ (gr. *ginosko*) ndodh njëzet e pesë herë (dhe oida, një folje tjetër që do të thotë “të njohësh”, pesëmbëdhjetë herë). Njohja e Zotit nuk është ndonjë vizion mistik apo depërtim intelektual; ajo manifestohet kur ne u bindemi urdhërimeve të tij. Bindja nuk është mahnitshme, por është në themel të të gjithë shërbimit të vërtetë të krishterë.

4. Kushdo që pretendon se e ka këtë njohuri, por nuk bën atë që urdhëron, thotë Gjoni drejtpërdrejt, është gënjeshtar. Ai e nënvizon këtë duke shtuar, e vërteta nuk është tek ai.

Në të kundërt, dashuria e Zotit është vërtet e plotë tek personi që i bindet fjalës së tij. Kjo nuk do të thotë që krishterimi është një formë e legalizmit. Kjo do të thotë që Zoti e ka zbuluar veten në Krishtin, i cili është Fjala e tij (1,1; Gjn. 1,1) dhe se ardhja e Krishtit është një sfidë për të gjithë mënyrën tonë të jetës. Ne jemi të sfiduar të braktisim çdo kërkim të vetvetes dhe të marrim kryqin tonë; asgjë më pak do të bëjë.

Ne parashikojmë që Gjoni të thotë diçka për personin e bindur që ka të vërtetën e Zotit në të. Përkundrazi, ne zbulojmë se dashuria e Zotit është tek ai person dhe jo vetëm tek ai, por është vërtet e përsosur në të. Dashuria (gr. *agape*) theksohet gjatë gjithë kësaj letre. Ndodh tetëmbëdhjetë herë, që është më shumë se në çdo libër tjetër në DhR. (tjetër është 1 Korintasve, katërmëdhjetë herë). Në një libër kaq të shkurtër kjo është shumë domethënëse. Dashuria shihet kryesisht në vetë-dhënien hyjnore të Krishtit (4,10), por termi mund të nënkuptojë gjithashtu përgjigjen njerëzore ndaj asaj që Zoti ka bërë; mbase të dy kanë parasysh këtu. Dashuria shihet në bindje, sepse dashuria kënaqet të bëjë vullnetin e Zotit.

Në fund të vargut Gjoni paraqit një koncept të ri, duke ditur që ne jemi në të (në Zot? Në Krishtin? Gjoni ndoshta nuk vë shumë ndryshim midis të dyve në këtë pikë). Ai ka folur për shoqëri me të (1,3), për të ecur në dritë (1,7) dhe për njohjen e tij (2,3), por ne nuk duhet t'i shohim këto si kaq shumë ide të ndryshme dhe të palidhura. Nëse jemi në të, ne gëzojmë shoqëri me të, e njohim dhe ecim në dritë.

6. Ne mund të jemi të sigurt për të gjitha këto nëse ecim siç bëri Jezusi. Greqisht do të thotë “ai bëri”, por një përkthim ka të ngjarë të jetë i saktë kur thotë se Jezusi bëri.

Kundërshtimi i mësimit të rremë: «Dashuria për bashkëbesimtarin është pa rëndësi». (4)

⁷Miqtë e mi të dashur, nuk po ju shpall urdhërim të ri, por urdhërim të vjetër. Ky është lajmi që e dëgjuat që nga fillimi, dhe që e dini vetë. ⁸E megjithatë, ky është edhe urdhërim i ri, sepse e vërteta e tij u dëshmuar te Mesia, që dha jetën për ne, dhe u dëshmuar te ju, sepse errësira po kalon dhe tashmë po ndrit drita e vërtetë.

⁹Kush pohon se jeton në dritë, por e urren bashkëbesimtarin e tij, mbetet në errësirë. ¹⁰Vetëm ai që e do bashkëbesimtarin e tij, jeton me të vërtetë në dritë. Në të nuk ka asgjë që ta bëjë të rrëzohet.

¹¹Përkundrazi, kush e urren bashkëbesimtarin e tij, jeton në errësirë dhe ka humbur rrugën, sepse errësira i ka verbuar sytë.

¹²Fëmijët e mi, po ju shkruaj për t'ju kujtuar se mëkatet tuaja janë falur në bazë të flijimit të Mesisë. ¹³Po ju kujtoj, etër, se u njohët me Atë që ka ekzistuar para krijimit. Dhe ju të rinj, po ju kujtoj se e keni mundur Satanin.

¹⁴Fëmijët e mi, po ju kujtoj se u njohët me Atin. Ju etër, po ju kujtoj se e njihni Atë që ka ekzistuar para krijimit. Dhe ju të rinj, po ju kujtoj se

keni marrë fuqi, sepse te ju vepron fjala e Perëndisë, dhe e keni mundur Satanin.

Kundërshtimi i mësimit të rremë: «Dashuria për botën është me rëndësi». (5)

¹⁵Nuk duhet ta doni botën dhe ato që i përkasin asaj. Kush e do botën, nuk ka vend në zemrën e tij për dashurinë e Atit. ¹⁶Çfarë ndodh, pra, në botë? Njerëzit nxiten nga dëshirat e tyre egoiste, shohin diçka e duan ta marrin; janë krenarë për pushtet dhe për pasuri. Të gjitha këto nuk vijnë nga Ati, por janë cilësi e botës. ¹⁷Bota dhe gjithçka që njerëzit dëshirojnë në të, do të kalojë. Përkundrazi, kush kryen vullnetin e Perëndisë, do të jetojë përgjithmonë.

2,7-17 Urdhërimi i ri

2,7-11 Të dashuruar dhe të urreyer.

7-8. Të dashur miq (gr. *agapetos*, 'i dashur'), një shprehje që ndodh gjashtë herë në këtë letër, përputhet me theksin e autorit për dashurinë. Ai nuk e shpjegon atë që nënkupton me urdhër, por nuk ka dyshim se ai i referohet urdhërit për të dashuruar (Krhs. 4,21; Gjn. 15,12). Kjo nuk është risi por mesazhi që keni dëgjuar. Është thelbësore për mënyrën e krishterë dhe kështu u mësua që nga e para. Por ka gjithmonë një freski në lidhje me të dhe kështu ai është një urdhër i ri (krhs. Gjn. 13,34). Urdhërimi i vjetër ka një urgjencë të re për ata për të cilët vdiq Krishti.

Urdhri u përmbush së pari nga Krishti (e vërteta e tij shihet tek ai), i cili vendos një dashuri të ngjashme në zemrat e pasuesve të tij (dhe juve). Kështu, qëndrimi ynë ndaj njerëzve të tjerë tregon nëse jemi në errësirën që po kalon apo në dritën e vërtetë që tashmë po shkëlqen. Të jetosh në dashuri do të thotë të ecësh në dritë, të ecësh me siguri, sepse dashuria largon zemrën e gjithçkaje që do të na bënte të pengohemi. Dashuria dhe drita shkojnë së bashku. 9-11 Nëse ndokush e urren vëllanë e tij, ai është në rrugë të gabuar (le të thotë çfarë të dojë), një udhë që mund të çojë vetëm në shkatërrim për urrejtjen verbon sytë. Përsëritja e errësirës është e rëndësishme; nuk duhet të humbasim lidhjen midis urrejtjes dhe errësirës.

2,12-14. **Familja e besimit.**

Tani ndjekin dy sekuenca, secila me një adresë të trefishtë, për fëmijë, baballarë dhe të rinj. Një zgjuarsia mjaft e madhe është shpenzuar në mënyrën se si ne duhet t'i kuptojmë këto terma dhe në ndryshimin e kohës nga "Unë shkruaj" në "Kam shkruar" (në Gk. E v. 13c, 14). Mund të argumentohet se dija përputhet me baballarët (të moshuarit në besim) dhe forca me të rinjtë. Por, pasi të gjitha cilësitë duhet të gjenden tek të gjithë besimtarët, është më mirë të konsiderosh ndarjen si një mjet stilistik, duke shtuar theksin. "Të gjithë të krishterët janë (me hir, jo nga natyra) fëmijë në pafajësi dhe varësi nga Ati qiellor, të rinj me forcë dhe baballarë me përvojë". Lexuesit e Gjonit kanë faljen e mëkateve, njohjen e Zotit, fjalën e Zotit që qëndron në to dhe fitoren mbi të keqen.

2,15-17. **Dashuri për botën.**

15. Gjoni thekson botën duke përdorur fjalën tri herë në këtë varg dhe tre herë tjetër në dy vargjet pasardhëse. Është një koncept i rëndësishëm (në këtë letër ai përdor termin njëzet e tre herë). Mos e dua botën, thotë ai, dhe disa shohin një kontradiktë këtu me 'Zoti e deshi aq botën' Gjn. 3,16). Por ai fragment flet për dashurinë e Zotit për të gjithë njerëzit, ndërsa ky ka të bëjë me vendosjen e zemrës së tij në këtë botë. Gjoni bën dy pika, së pari, dashuria për botën në këtë kuptim është e papajtueshme me dashurinë për Atin (krh. Jak. 4,4), dhe së dyti, në çdo rast bota dhe gjithçka që është në të janë të përkohshme.

16. Dëshirat e një njeriu mëkatar (të ndezur "epshi i mishit") tregojnë për plotësimin e dëshirave tona mishore. Epshi i syve të tij është dëshira e fortë për atë që shihet, për formën e jashtme të gjërave; është epshi pas sipërfaqësorit. Mburrja me atë që ai ka dhe bën (fj. "mburrja e jetës") është kryelartësia e zbrazët e personit me mendje të kësaj bote. (Me këto tre gjëra krahasoni tre gjërat që e çuan Evën në mosbindje ndaj Zotit; Zan. 3,6.) Asnjë nga këto nuk e ka zanafillën te Zoti (jo nga Ati). Ata janë të gjithë nga bota, ajo botë që është veçse një shfaqje kalimtare në rrugën e saj të shkatërrimit. Gjithçka tregon tërësinë, e keqja gjendet në të gjithë botën.

Në të kundërt, kush bën vullnetin e Perëndisë, jeton përjetë. Bindja është një pjesë e rëndësishme e jetës së përjetshme.

Mesia i rremë

¹⁸Fëmijët e mi, ora e fundit filloi. Ju keni dëgjuar se do të vijë mesia i rremë. Në të vërtetë, tashmë erdhën shumë mesi të rremë. Nga kjo e dimë se ora e fundit filloi. ¹⁹Këta mesi të rremë ishin më parë të lidhur me ne, por në të vërtetë nuk na takonin neve; përndryshe, do të kishin qëndruar me ne. Ata u larguan, dhe kështu provuan se askush prej tyre nuk i takonte rrethit tonë.

²⁰Ju të gjithë e njihni të vërtetën, sepse Mesia ju dha Shpirtin e tij. ²¹Po ju shkruaj jo sepse duhet të mësoni përsëri për të vërtetën, por sepse pikërisht e njihni dhe e keni të qartë se nga e vërteta nuk mund të dalë asnjë gënjeshtër.

Kundërshtimi i mësimit të rremë: «Jezusi ishte vetëm një guru gnostik».
(6)

²²Kush është, pra, gënjeshtari dhe mesia i rremë? Cilido që pohon se Jezusi nuk është Mesia. Kush e pohon këtë, kundërshton edhe Birin, edhe Atin. ²³Kush nuk do t'ia dijë për Birin, nuk ka asnjë lidhje me Atin. Por ai që dëshmon se i takon Birit, është i lidhur edhe me Atin.

²⁴Prandaj kini kujdes që në zemrat tuaja të mbani lajmin që dëgjuat qysh në fillim. Në qoftë se ato që dëgjuat që nga fillimi, mbeten në zemrat tuaja, do të jeni vazhdimisht të lidhur me Atin. ²⁵Pikërisht këtë na premtoi edhe Mesia: jetën e përjetshme.

²⁶Kaq ju shkrova lidhur me ata që kërkojnë t'ju mashtrojnë. ²⁷Por Mesia ju dha Shpirtin e tij. Ky Shpirt mbetet te ju, dhe për këtë nuk keni nevojë për ndonjë mësues tjetër. Ai ju mëson vetë për gjithçka. Ajo që ai thotë, është e vërtetë dhe aspak e gënjeshtër. Prandaj zbatoni atë që ju mëson Shpirti: rrini të lidhur me Mesinë.

2,18-27. **I krishteri dhe antikrishti**

2,18-19. **Shumë antikrishta.**

18. Nuk ka artikull me orë. Gjoni po thotë se “kjo është ora e fundit”, me të cilën ai me siguri do të thotë “kjo është një orë e fundit”, që do të thotë se kjo është një kohë krize. Jerusalemi kishte rënë, shteti hebre nuk ishte më, herezia gnostike ishte e përhapur (e kryer nga mashtruesit ashtu si antikrishti do të jetë një mashtrues), Roma antikrishtiane po përndjekte kishën, Domitiani mund të ishte një Nero i dytë. Historia njerëzore vazhdon me periudha të shpalosjes së ngadaltë derisa të arrihet një krizë, të mbarojë një epokë, të fillojë një epokë e re dhe ne themi, “Nuk mund të jetë kurrë më e njëjta” Gjoni po pohon

se një orë e tillë e fundit ka ardhur. Ai sheh prova në dukjen jo thjesht të antikrishtit (mesia i rremë), por i shumë mesive të rreme ose mësuesve. Kisha e hershme priste qartë që një figurë e fuqishme e së keqes, antikrishti, do të shfaqej në fund të kohës (Krhs. `Njeriu i paligjshmërisë', 2 Sel. 2,3). Gjoni përdor termin katër herë (dhe një herë në 2 Gjoni) por ai nuk është i interesuar për të ardhmen e keqe individuale. Shqetësimi i tij është për lexuesit e tij, dhe ai thekson për ta faktin se fryma e mashtrimit është tashmë jashtë vendit. Situata është e njëjtë edhe sot.

19. Këta shumë mësues mashtrues kishin qenë anëtarë të kishës. Ata kishin qenë të organizatës së dukshme, por Gjoni shpejt po thotë se ata nuk i përkisnin me të vërtetë sepse anëtarësia e tyre kishte qenë thjesht e jashtme. Kjo me siguri nënkupton doktrinën e “kishës së padukshme” megjithëse terminologjia është shekuj më vonë.

2,20-21. **Njohja e së vërtetës.**

20. Ju keni një vajosje nga i Shenjti (d.m.th. Mesia) është një mënyrë tjetër për të shpëtuar që të gjithë kanë marrë dhuratën e Shpirtit të Shenjtë. E Shenjta është një shprehje e pazakontë, por nuk mund të ketë dyshim, por që i referohet Shpirtit të Shenjtë. Rezultati është që “të gjithë keni njohuri” ndriçimi i dhënë nga Shpirti do të thotë që në krishterim nuk ka asnjë elitë të ndriçuar nga e cila varen të gjithë të tjerët. Çdo besimtar ka njohuri.

21. Gjoni e ka mirë këtë të vërtetë ndërsa vazhdon me mësimin qendror të herezisë që kundërshton. Ndërsa ne nuk e dimë saktësisht se çfarë mësuan mësuesit e rremë, ata qartë mohuan realitetin e mishërimit të Krishtit. Në ditët e hershme kishte disa mësues të rremë që pohuan se ekzistonte një Krisht hyjnor që zbriti mbi njeriun Jezus në pagëzimin e tij, por e la atë para kryqëzimit. Gjoni mbase nuk u kundërshtua nga njerëzit që mbanin pikërisht këtë besim, por ata kishin diçka të tillë.

2,22-23. **Gënjeshtër.**

22. Ata mohuan që Jezusi është Mesia dhe kjo është thelbësore. Nuk jemi të sigurtë se në të cilët heretikë mendon autori (ndoshta Cerinti dhe ndjekësit e tij). Personi që shkon keq këtu nuk duhet të

varet nga askund; ai person është antikrishti – ai mohon Atin dhe Birin. Provat që në Jezusin e Nazaretit Zoti dhe njerëzimi janë bashkuar në mënyrë të pazgjidhshme janë aq të forta sa çdokush që nuk do ta pranojë atë është në humbje thelbësore dhe është fajtor për gënjeshtren radikale.

23. Pa një pamje të drejtë të Birit nuk mund të kemi një pamje të drejtë të Atit. Nëse Jezusi nuk është vetë Biri i Zotit dhe një me Atin, atëherë nuk është dashuria e Zotit që ne shohim të zbuluar në jetën dhe vdekjen e tij; në atë rast do të ishte vetëm dashuria e një njeriu të mirë që shihet. Vetëm kur marrim Krishtin bëhemi fëmijë të Zotit (Gjn. 1,12), kështu që nëse e refuzojmë atë nuk jemi anëtarë të familjes së Zotit. Atëherë nuk kemi të drejtë ta quajmë Zotin Atin tonë.

2,24-27. **Të qëndruarit në Zot.**

23. Shprehja «ajo që keni dëgjuar nga fillimi» na kthen te mesazhi i thjeshtë i ungjillit. Nëse lexuesit e Gjonit e lënë atë të mbetet (folja Greke ndodh njëzet e katër herë në këtë letër) në to, atëherë ata do të qëndrojnë te Biri dhe te Ati.

25. Në këtë mënyrë përmbushet premtimi i Zotit për jetën e përgjeshme.

26. Ajo që po thoshin mësuesit e rremë do t'i largonte besimtarët e rinj nga e vërteta. Kjo është arsyeja pse Gjoni po shkruan; ai nuk do të lejojë që mësuesit e rremë të shkatërrojnë jetën e besimtarëve të rinj që kanë kaq shumë kuptim për të.

27. Gjoni tashmë ka folur për vajosjen (20). Për shkak të ndriçimit të dhënë nga Shpirti i Shenjtë brenda tyre, besimtarët kanë njohurinë që ka rëndësi dhe se ata qëndrojnë në Zot.

²⁸Rrini të lidhur me të, fëmijët e mi! Atëherë do të jemi plot besim kur të shfaqet ai, dhe nuk do të duhet të kemi frikë se do të na dënojë kur të vijë. ²⁹Ju e dini se Mesia nuk bëri kurrë ndonjë gjë të keqe. Nga kjo e dini, gjithashtu, se asnjë fëmijë i Perëndisë nuk vazhdon të bëjë keq.

Fëmijët e Perëndisë

3. Shikoni se sa shumë na deshi Ati. Dashuria e tij është aq e madhe, saqë na quan fëmijët e tij. Dhe ne jemi vërtet të tillë. Bota nuk na kupton, sepse nuk e njeh Perëndinë. ²Miqtë e mi të dashur, tashmë ne

jemi fëmijë të Perëndisë. Se çfarë do të bëhemi, nuk është ende e dukshme. Por e dimë se kur të bëhet e dukshme, ne do të jemi të ngjashëm me Jezusin, sepse do ta shohim ashtu siç është ai në të vërtetë. ³Kush e pret një gjë të tillë, largohet nga gjithçka që është në kundërshtim me karakterin e Perëndisë, siç bëri edhe Mesia.

⁴Kush mëkaton, rebelohet kundër Perëndisë, sepse mëkati është rebelim kundër Perëndisë. ⁵Ju e dini se Mesia erdhi për të larguar mëkatet e njerëzve. Në atë nuk ka vend mëkati. ⁶Kush mbetet i lidhur me të, nuk mbetet në mëkat. Por kush vazhdon të mëkatojë, as nuk e ka parë dhe as nuk e ka njohur atë. ♦

⁷Mos u mashtroni, fëmijët e mi. Kush silltet në pajtim me karakterin e Perëndisë, mund të qëndrojë para gjyqit të Perëndisë. ⁸Kush mbetet në mëkat, i përket djallit, sepse djalli mëkatoi qysh në fillim. Por Biri i njeriut erdhi në botë që t'i shkatërrojë veprat e djallit.

⁹Kush është fëmijë i Perëndisë, nuk mbetet në mëkat, sepse tek ai vepron jeta e Perëndisë. Ai nuk mund të mbetet në mëkat, sepse Perëndia është Ati i tij. ¹⁰Por kush bën keq ose nuk e do bashkëbesimtarin e tij, nuk i takon Perëndisë. Nga kjo mund ta dalloni se kush është fëmijë i Perëndisë e kush është fëmijë i djallit.

♦ Gnostikët thoshnin: le të mëkatojmë deri në fund, në mënyrë që hiri të begatohet. Kjo ishte edhe parrulla e Rasputinit. Gjoni pohon se njerëz të tillë nuk janë besimtarë të vërtetë

2,28 – 3,10. **Fëmijët e Zotit**

2,28-29. **Besimi.**

Gjoni flet për marrëdhënie familjare kur përdor shprehjen ‘fëmijë të vegjël’ (gr.*teknia*) dhe i nxit lexuesit e tij të sillen në mënyrën që është e përshtatshme për ardhjen e dytë të Krishtit dhe që tregon se ata kanë lindur [më mirë, “të lindur”] prej Tij. Besimtarët nuk janë thjesht njerëz që përpiqen të jetojnë pak më mirë. Ata janë rinovuar rrënjësisht, kanë lindur përsëri. Praktika e zakonshme e mirësisë është dëshmi e asaj që Zoti ka bërë në to.

3,1-3. **Çfarë do të jemi.**

1. Çudia e të gjithave mbërthen Gjonin. “Shikoni!” ai thotë, “Mendoni mirë çfarë dashurie na ka dhënë Ati, që ne të quhemi bij të Perëndisë!” Dhe jo vetëm – e kemi emrin; Gjoni vazhdon, “Dhe kjo është ajo që ne jemi!” Ai na lë pa dyshim, por thirrja hyjnore është një thirrje efektive; ne jemi ato që Zoti na quan. Kjo ka një pasojë, bota nuk na njeh. Papajtueshmëria e botës dhe mënyrës së krishterë vjen

herë pas here në shkrimet e Gjonit (p.sh. Gjn. 15,18 – 16,4). Dështimi i botës për të njohur pasuesit e Krishtit nuk është për t'u habitur sepse nuk e njohu atë. Nga ana gramatikore ai duhet t'i referohet Atit, por qartë Gjoni i referohet Krishtit.

2. Njohja e tij nga bija jonë e tanishme nuk e verbon Gjonin për faktin se më e mira është ende për t'u bërë. Kur të shfaqet ne do të jemi si ai, sepse do ta shohim ashtu siç është. Kjo i referohet kohës kur do të shihemi me të në lavdi, pasi jemi ringjallur dhe përlëvduar.

3. Të shohësh Perëndinë do të transformohet. Kushdo që ka këtë shpresë tek ai pastron veten e tij. Ky është i vetmi vend në letrat e Gjonit ku ndodh fjala shpresë; shqetësimi i tij në këtë letër është kryesisht me situatën aktuale të besimtarit sesa me shpresën e tij në të ardhmen. Por ky fragment tregon se Gjoni është i vetëdijshëm për rëndësinë e shpresës. Ai flet për shpresën si “mbi” (në vend se “në”) atë; shpresa e besimtarit ka një bazë të sigurt. Përsëri nuk është e sigurt nëse ai ka për qëllim Zotin apo Krishtin; por ndoshta këtu Gjoni nuk po bën një dallim të fortë midis tyre. Ata janë një në këtë çështje. Ai po e thekson me vendosmëri se shpresa e besimtarit qëndron mbi një themel të fortë dhe se kjo ka pasoja për jetën e krishterë. Të njohësh Zotin nuk sjell vetëkënaqësi shpirtërore, por pastërti të jetës.

3,4. **Domosdoshmëria për sjellje të drejtë.**

Mësuesit e rremë duket se kanë konsideruar se njohuritë ishin të rëndësishme dhe se sjellja ishte një çështje e vogël. Por Gjoni këmbëngul se mëkati është dëshmi e marrëdhënies së gabuar me Zotin. Mëkati, thotë ai, është paligjshmëri, ku ndërtimi grek nënkupton që të dy fjalët janë të këmbyeshme. Ligji këtu është, natyrisht, ligji i Zotit dhe thelbi i mëkatit është shpërfillje për atë ligj të Zotit. Është pohimi i vetvetes kundër mënyrës së zbuluar të Zotit, preferenca për egoizmin ndaj shërbimit të Zotit. Nuk ka gjasa që Gjoni i referohet ligjit në DhV (Tora), sepse ai askund nuk e përmend këtë ligj dhe ai duket se po u shkruan johebrenjve, të cilët nuk do ta njihnin lehtë një referencë të tillë. Ai do të thotë më tepër një shkëlqim sfiduese e ligjit moral të Zotit. Mëkati e vë mëkatarin në kundërshtim me Perëndinë.

3,5-7. **Krishti dhe mëkati janë të papajtueshme.**

5. Krishti erdhi për të hequr mëkatet tona. Ai është plotësisht armiqësor ndaj së keqes dhe tek ai nuk ka mëkat.

6. Kjo ka efekte të krishterë për Askush që jeton në të, nuk vazhdon të mëkatojë. Ne nuk duhet të hedhim poshtë deklaratat si kjo; i krishterë nuk ka punë me mëkatin dhe kurrë nuk duhet të jetë i vetëkënaqur për këtë, madje edhe për mëkatin e rastit. Por ne gjithashtu duhet të vëmë re se koha e tashme në Greqisht shpesh ka një forcë të vazhdueshme dhe kjo duket të jetë domethënia e saj këtu, “Askush që jeton vazhdimisht në të nuk e bën zakon të mëkatojë” dhe përsëri, Askush që vazhdon të mëkatojë ose e ka parë ose e ka njohur. Gjoni nuk po shkruan për veprime individuale të mëkatit, por për qëndrime të zakonshme. Jeta që jetojmë zbulon burimin nga e kemi nxjerrë jetën tonë.

7 Për të mbajtur ndryshe do të thotë të mashtrohesh. Nuk është çështje e të menduarit të drejtë ose e njohurive të gjera ose e vlerësimit se trupi është i parëndësishëm në mënyrë që të mos ketë rëndësi se çfarë bën trupi për sa kohë që shpirti është i pastër. Gjoni me zor i largon të gjitha argumentet e tilla speciale. Ai që bën atë që është e drejtë është i drejtë. Dhe standardi është Krishti, ashtu si është i drejtë.

3,8-10. **Fëmijë të djallit.**

Ana tjetër e kësaj monedhe është se Ai që bën atë që është mëkatore i përket djallit. Të dy bën dhe ka mëkatuar tregojnë për praktikën e zakonshme. Gjoni po shkruan për trendin e zakonshëm të jetës. Ai vazhdon duke thënë se arsyeja për ardhjen e Krishtit ishte shkatërrimi i veprës së djallit, që do të thotë ta bësh atë joefektive.

9. Fraza ‘Lindur nga Zoti’ tregon veprimin hyjnor. Ka diçka të mbinatyrshme në jetën e besimtarëve. Ata janë rigjeneruar nga asgjë më pak se fuqia e Zotit. Përsëri ne duhet t’u japim kohën e tashme forcën e tyre të plotë. Askush që ka lindur nga Zoti nuk do të vazhdojë të mëkatojë. Në të vërtetë, ai nuk mund të vazhdojë të mëkatojë. Gjoni tashmë e ka hedhur poshtë doktrinën e përsosmërisë pa mëkat (1,8, 10) dhe ne nuk duhet t’i interpretojmë këto fjalë në mënyrë të tillë që të kundërshtojnë ato. Por ne duhet të shohim që mëkati dhe i krishterë

kundërshtojnë rrënjësisht. `Gjoni po argumenton më tepër mospërputhjen sesa pamundësinë e mëkatit tek i krishteri. A duhet një mëkat i krishterë që do të ishte një veprim krejtësisht jashtë karakterit. Me këtë rast Gjoni jep një arsye për paaftësinë e besimtarit për të mëkatuar, fara e Zotit mbetet në të. Është shumë e pazakontë që metafora të shtypet në këtë mënyrë. Ai thekson faktin se në besimtar ka një fuqi hyjnore. Mbetet tregon se kjo nuk është e rastit. Giftshtë dhurata e vazhdueshme e Zotit për njerëzit e tij.

Gnostikët thoshnin: le të mëkatojmë deri në fund, në mënyrë që hiri të begatohet. Kjo ishte edhe parrulla e Rasputinit. Gjoni pohon se njerëz të tillë nuk janë besimtarë të vërtetë

10. Gjoni e përfundon këtë pjesë duke kundërshtuar fëmijët e Perëndisë dhe bijtë e djallit. Prova është nëse bëjmë mirë dhe e duam vëllain tonë apo jo.

Ta duam njëri-tjetrin

¹¹Lajmi që dëgjuat që nga fillimi, thotë që ta duam njëri-tjetrin. ¹²Të mos jemi si Kaini që u solidarizua me djallin dhe vrau të vëllanë. Pse e vrau? Sepse mirësia e jetës së vëllait nxori në dritë prishjen e jetës së tij.

¹³Mos u çuditni, o vëllezër, në qoftë se bota ju urren. ¹⁴E dimë se e kemi kaluar kufirin nga vdekja në jetë. E dimë nga fakti se i duam bashkëbesimtarët tanë. Përkundrazi, kush nuk ka dashuri, mbetet në vdekje. ¹⁵Kush e urren bashkëbesimtarin e tij, është vrasës. Ju e dini se asnjë vrasës nuk e ka në vete jetën e përjetshme. ¹⁶Mesia dha jetën për ne; nga kjo e dimë se ç'është dashuria. Prandaj edhe ne duhet të jemi të gatshëm ta japim jetën tonë për bashkëbesimtarët. ¹⁷Në qoftë se pasaniku e sheh bashkëbesimtarin e tij në nevojë dhe e ngushton zemrën e tij, si mund të pohojë se e do Perëndinë?

Dashuria është pa frikë

¹⁸Fëmijët e mi, dashuria jonë nuk duhet të përbëhet nga fjalë të bukura. Ajo duhet të jetë dashuri e vërtetë që tregohet me vepra.

3,11-18. **Duajeni njëri-tjetrin**

3,11-15. **E kundërta e dashurisë.**

11. Përsëri Gjoni këmbëngul se dashuria është urdhërimi i parë (që nga fillimi). Është në zemër të mesazhit të krishterë.

12. Shikoni se çfarë bën mungesa e dashurisë, Kaini, i cili i përkiste të ligut ... vrau vëllain e tij, pasoja logjike e refuzimit të tij për të dashur

(krh. Mt. 5,21-22). Përgjigjja e Gjonit në pyetjen pse e vrau atë? është një kritikë depërtuese e natyrës njerëzore të rënë. Nuk ishte fyerje e Abelit, por jeta e tij e drejtë përballë jetës së keqe të Kainit. Njerëzit e këqij nuk e duan më të lartën kur e shohin atë. I akuzon ata dhe ata e kryqëzojnë atë.

Kështu, Gjoni mund të vazhdojë, “Mos u habitni, nëse” bota na urren “, sepse u tregon atyre për atë që janë. Të krishterët zakonisht e kanë të vështirë ta kuptojnë këtë. Kur ata veprojnë nga motivet më të mira, me dashuri në zemrat e tyre për miqtë e tyre, kur nuk kërkojnë asgjë për veten e tyre, por ofrojnë dhuratën e paçmuar të ungjillit, bota nuk përgjigjet me mirënjohje. Urren besimtarët.

Kontrasti dashuri-urrejtje vazhdon; jeta dhe dashuria shkojnë së bashku. Ne e dimë, thotë Gjoni; fakti që të gjithë të krishterët kanë njohuri është i rëndësishëm dhe ai e nxjerr atë shumë herë. Ne kemi kaluar nga vdekja në jetë (krhs. Gjn. 5,24) është një shprehje e pazakontë. Mosbesimtarët jetojnë në një gjendje që mund të quhet vetëm vdekje. Jo aq besimtarë. Besimtarët kanë kaluar të pastër nga vdekja dhe ata jetojnë jetën që në të vërtetë është jeta. Testi përmes të cilit ne mund ta dimë që kjo ka ndodhur është se ne i duam vëllezërit tanë. Gjoni vazhdon të kthehet në këtë mendim. Ai e përforcon atë këtu me negativin përkatës, dhe kush nuk e do mbetet (folja nënkupton një gjendje të vazhdueshme) në vdekje.

15. ‘Kjo shpjegohet me një deklaratë prerazi në lidhje me urrejtjen, kushdo që urren vëllanë e tij është vrasës. Jezusi tha se vështrimi e pshor është kurorëshkelje dhe se fjala e zemëruar thyen urdhrin ‘Mos bëni vrasje’ (Mt. 5,21-22). Gjoni ndjek këtë shembull dhe shkon në rrënjët e thella të veprimeve tona. Urrejtja është thelbi i vrasjes dhe asnjë vrasës nuk ka jetë të përjetshme në të (‘të marrësh jetën do të thotë të heqësh jetën’). Kjo nuk do të thotë që një vrasës nuk mund të pendohet dhe të gjejë falje. Do të thotë që askush në të cilin është qëndrimi që sjell vrasjen nuk është zotëruesi i jetës së përjetshme. Të dy përjashtojnë reciprokisht.

3,16-18. **Dashuria është praktike.**

16 Ne mund ta dimë se çfarë është dashuria (në kuptimin specifik të krishterë) vetëm për shkak të asaj që shohim në Golgotha, ku Jezu Krishti dha jetën e tij për ne. Meqenëse Mesia, të cilit të krishterët i detyrohen frymëzimit të tyre, vdiq në këtë mënyrë për ne, ne nga ana jonë duhet të japim jetën tonë duke pushuar vëllezërit tanë. Jo më pak një cilësi dashurie kërkohet nga i krishteri.

Për hedhjen e jetës në të vërtetë është kërkuar rrallë (madje edhe në shekullin e parë shumica e të krishterëve nuk u thirrën të vdisnin për besimin e tyre). Por dashuria ka rrugëdalje të tjera dhe ajo është e nevojshme vazhdimisht në jetën e përditshme. Fjala zotëron materiale të përkthyer (Gk. Bion; gjenden vetëm këtu dhe në 2,16 në këtë letër) nuk përdoret zakonisht në këtë kuptim; zakonisht do të thotë 'jetë'. Por kuptimi këtu është i qartë. Shih (gr. *teore*) do të thotë më shumë sesa një shikim kalimtar. Personi e sheh vëllain e tij për aq kohë sa të jetë i sigurt për situatën. Por ai nuk ka keqardhje për të, më fjalë për fjalë 'i mbyll zorrët e tij prej tij'. Nëse dikush nuk arrin të tregojë dhembshuri kjo tregon se dashuria për Zotin (që mund të nënkuptojë ose dashurinë e Zotit për ne ose dashurinë tonë për Zotin) nuk është tek ai.

18. Përsëri kemi shprehje 'Të dashur fëmijë', pasi Gjoni i nxit ata të duan vërtet. Dashuria nuk është thjesht çështje e fjalëve që themi. Veprimet dhe e vërteta vlejnë më shumë sesa fjalët ose gjuha.

¹⁹Nga kjo do të shihet se jetën tonë e cakton e vërteta e Perëndisë. Atëherë do të kemi ndërgjegje të pastër, ²⁰edhe në qoftë se ndërgjegjja jonë na akuzon sepse dashuria jonë ende mbetet punë e pakryer, sepse duhet ta dimë se Perëndia është më i madh se ndërgjegjja jonë dhe se Ai merr parasysh gjithçka.

²¹Miqtë e mi, derisa para Perëndisë mund të kemi siguri edhe kur na bren tepër shumë ndërgjegjja, aq më shumë siguri kemi kur ajo nuk na bren. ²²Ne marrim nga Ai gjithçka që kërkojmë, sepse zbatojmë urdhërimet e tij dhe bëjmë atë që i pëlqen atij. ²³Urdhërimi i tij është që të qëndrojmë besnikë ndaj Birit të tij, Jezusit, Mesisë, dhe ta duam njëri-tjetrin siç na urdhëroi ai. ²⁴Kush e dëgjon Perëndinë, mbetet i lidhur me Perëndinë dhe vetë Perëndia me të. Ne e dimë se Perëndia jeton në ne nga Shpirti që na ka dhënë vetë ai.

3,19-24. **Besimi**

Gjoni siguron ndërgjegjet e ndjeshme. Besimtarët duhet të jetojnë para Zotit jo me ankth të dridhur, por me besim të qetë.

19. Një provë tjetër, kjo është mënyra se si ne e dimë se i përkasim së vërtetës (gr. ‘Ne jemi të së vërtetës’), i vetmi vend në letër ku shprehja zbatohet për njerëzit (megjithëse përdoret me fjalë në 2, 21). Ai nënkupton një ndershmëri të plotë dhe të plotë dhe tregon të vërtetën e ungjillit. Të dish që i përkasim së vërtetës do të thotë të marrësh siguri.

20. Në rast se ndërgjegjja jonë na qorton se kemi dashuri të pamjaftueshme, duhet ta dimë se mëshira e Zotit është më e madhe se mëkatet tona. Është dënimi ose miratimi i Zotit që ka rëndësi dhe ai di gjithçka. Ai i njeh motivet tona dhe ato vepra dashurie për të cilat mund të mos guxojmë të “marrim ndonjë meritë”.

Premtimet e Zotit janë të tilla që nuk ka asnjë arsye për pasiguri. Ne mund të mbështetemi te Zoti dhe të kemi besim para tij. Meqenëse jemi të tij nuk kemi nga çfarë të kemi frikë.

22. Marrja e përgjigjeve për lutjen nuk shikon në shikim të parë nga fakti se zemra jonë nuk na dënon. Por besimi është i përbashkët për të dy, dhe lutja e përgjigjur në mënyrë të pashmangshme rrit besimin tonë. Të dy binden dhe bëjnë, janë në kohë të vazhdueshme. Fuqia në lutje nuk vjen nga shpërthimet e herëpashershme të bindjes, por nga jeta e bindjes së zakonshme. Më tej, besimtarët bëjnë atë që i pëlqen atij. Kjo shkon përtej mbajtjes së urdhërimeve. Ashtu si në Predikimin në Mal ka një shqetësim për frymën e urdhërimeve; nuk mjafton të mbash shkronjën e ligjit.

23. Urdhri i tij përcaktohet në terma të besimit dhe dashurisë. Njëjës mund të tregojë se ‘por një gjë është e nevojshme’; nuk ka një listë të shkëlqyeshme të kërkesave të rënda. Më tej, besimi dhe dashuria përfshihen në të vetmin urdhër; ato i përkasin së bashku. Besimi është në emrin e Birit të tij, Jezu Krishtit, ku emri simbolizon personin në përgjithësi; është besimi në gjithçka që Jezusi është dhe bën. Pjesa e dytë e urdhërimit është që ne ta duam njëri-tjetrin. Dashuria dhe përgjegjësia reciproke e besimtarëve janë dy nga temat kryesore të kësaj letre. Ndërsa na urdhëroi, përforcon urdhrin e tij dhe thekson faktin që Zoti nuk është indiferent ndaj mënyrës se si jetojmë.

Koha e besimit (aoristi) tregon veprimin vendimtar të besimit, ndërsa dashuria është në kohën e tashme, që tregon qëndrimin e vazhdueshëm.

24. Pas njëjës të v. 23, ne kthehemi te shumësi, urdhërimet e tij. Të gjithë ata që u binden janë në Atë and Ai tek ata. Ky banim e ndërsjellë është një temë tjetër karakteristike e kësaj letrë. Si e dimë që ajo ka ndodhur? Me anë të Shpirtit ai na dha. Shpirti jepet (nuk fitohet), dhe Shpirti jep siguri.

Shpirti i vërtetë dhe shpirti i rremë

4. Miqtë e mi të dashur, mos u besoni më të gjithë atyre që pohojnë se kanë Shpirtin e shenjtë. Vëri në provë për të parë nëse shpirti i tyre vjen nga Perëndia, sepse kjo botë është plot me profetë të rremë.

²Shpirtin e Perëndisë mund ta njihni nga kjo shenjë: kush pranon se Jezusi, Mesia, u bë njeri i gjallë, e ka Shpirtin e Perëndisë. ³Kush e mohon trupëzimin e tij, nuk ka Shpirtin e Perëndisë, por shpirtin e mesisë së rremë. Ju keni dëgjuar se do të vijë, e tashmë ai ka ardhur.

⁴Por ju i takoni Perëndisë, fëmijët e mi, dhe i keni mundur profetët e rremë. Shpirti që vepron në ju, është më i fuqishëm se shpirti që sundon këtë botë. ⁵Ata i takojnë botës dhe flasin sipas mënyrës së botës. Prandaj bota i dëgjon. ⁶Por ne jemi fëmijë të Perëndisë. Kush e njeh Perëndinë, na dëgjon edhe ne. Kështu mund ta dallojmë shpirtin e së vërtetës nga shpirti i gabimit.

4,1-6. Fryma e së vërtetës dhe fryma e gënjeshtërs

Si mund t'i tregojnë besimtarët ata që janë vërtet të frymëzuar nga ata që pretendojnë në mënyrë të gabuar se Shpirti është në ta? Problemi nuk ishte i ri, sepse kishte profetë të rremë në DhV. herë pas here. Palit iu desh të jepte një vendim kur një person po fliste “me Shpirtin e Zotit” (1 Kor. 12,3).

1. Shumë profetë të rremë kanë dalë në botë (Krhs. Mt. 7,15; 24,11, 24; Vap. 13,6). Fetë e antikitetit zakonisht pretendonin të kishin burra të pushtuar nga shpirtrat, por Gjoni paralajmëron se jo të gjithë ata që pretendojnë të flasin nën frymëzim duhet të konsiderohen si të frymëzuar nga Zoti. Besimtarët nuk duhet të pranojnë çdo pretendim për frymëzim, por të provojnë shpirtrat. Që profetët e rremë kishin dalë mund të thotë mirë se ata kishin qenë anëtarë të kishës, por ishin larguar nga kisha (2,9).

2. Prova është qëndrimi ndaj Jezu Krishtit. Nëse Shpirti i Zotit është në pretenduesit e frymëzimit ai do të pohojë se Jezu Krishti ka ardhur në mish (d.m.th. mishërimi i tij). Shpirti që rrëfen se Jezu Krishti ka ardhur kështu është nga Perëndia. Ky nuk është një zbulim njerëzor, por diçka që Zoti zbulon.

3. Por ekziston një gjë e tillë si një frymë që nuk e pranon Jezusin, d.m.th. një frymë që nuk e pranon “që Jezu Krishti ka ardhur në mish” (2); të mohosh mishërimin do të thotë të mohosh Jezusin. Shpirti që e refuzon këtë rrëfim nuk është nga Zoti. Në fakt është fryma e mashtruesit, antikrishtit. Gjoni tashmë ka thënë se ka shumë mashtrues (2,18) dhe ka dhënë diçka si një përkufizim, ‘ai mohon Atin dhe Birin’ (2,22). Mendimi këtu është i ngjashëm, pika thelbësore rreth antikrishtit është refuzimi i tij për të pranuar se Jezusi është Mesia, i cili u trupëzua (2).

4. Por nuk ka nevojë që të krishterët të kenë frikë. Ju jeni i prerë; besimtarët janë vendosur në kontrast të fortë me mashtruesit. Besimtarët janë nga Zoti dhe ata kanë mundur. Kjo letër e shkurtër ka foljen ‘për të korur fitoren ‘gjashtë herë, që është më shumë se çdo DhR tjetër. libër përveç Zbulesës (shtatëmbëdhjetë herë); shënimi i fitores është jashtëzakonisht i spikatur. Këtu folja është në kohën e përsosur, gjë që tregon se fitorja është më shumë se një fazë kaluese; është vendimtar dhe i vazhdueshëm. Kjo ndodh sepse ai që është në ju është më i madh se ai që është në botë. Gjoni po thotë se Zoti është më i fuqishëm se djalli dhe se ata në të cilët Zoti banon, në përputhje me rrethanat, e mposhtin të keqen.

Edhe një herë Gjoni përsërit një fjalë për theksim; bota është fjala e fundit në v. 4 dhe ndodh tri herë në këtë varg. Është me botën që kundërshtarët e tij shoqërohen, ata janë prej saj, flasin nga këndvështrimi i saj dhe kjo formon dëgjuesit e tyre.

6. Të krishterët nuk duhet të habiten nëse njerëzit e tillë nuk i dëgjojnë ata. Ata janë të një partie të gabuar. Por të krishterët kanë dëgjuesit e tyre. Ne jemi të prerë dhe i vendos ata që janë nga Zoti në kontrast të fortë me të tjerët. Ekziston edhe një kontrast në dëgjuesit; ata që janë nga Zoti janë vendosur kundër atyre që nuk janë nga Perëndia. Meqenëse kjo është mënyra se si njihet Shpirti i së vërtetës

dhe shpirti i gënjeshtres, është një përfundim i drejtë që këta shpirtira jetojnë në njerëzit e treguar më parë.

4,7-21. **Zoti është dashuri**

Dashuria (fryti i Shpirtit) është shumë e rëndësishme për Gjonin dhe ai e vë theksin në të gjatë kësaj letre. Këtu ai e bën këtë duke tërhequr vëmendjen për faktin se dashuria është e rrënjësuar në Zotin, i cili është, në fakt, dashuria.

Perëndia është burimi i dashurisë

⁷Të dashur miq, ta duam njëri-tjetrin, sepse dashuria vjen nga Perëndia. Kush e ka këtë dashuri, është fëmijë i Perëndisë dhe tregon se e njeh Atë. ⁸Kush nuk e ka këtë dashuri, nuk e njeh Perëndinë, sepse vetë Perëndia është dashuri. ⁹Dashuria e Perëndisë ndaj nesh u tregua në atë se ai dërgoi në botë Birin e tij të dashur. Nëpërmjet tij donte të na jepte jetën e re. ¹⁰Veçoria e kësaj dashurie është jo se ne e kemi dashur Perëndinë, por se ai na ka dashur ne, dhe e ka dërguar Birin e tij si fli pajtuese për mëkatet tona. ¹¹Miqtë e mi, në qoftë se Perëndia na ka dashur kaq shumë, edhe ne duhet ta duam njëri-tjetrin.

¹²Askush nuk e ka parë ndonjëherë Perëndinë, ♦ por në qoftë se e duam njëri-tjetrin, Perëndia jeton në ne. Atëherë dashuria e tij ka arritur pjekurinë.

♦ Aludim për polemikën kundër gnostikëve, të cilët pohonin se e shihnin Perëndinë me anë të një intuete të drejtpërdrejtë.

4,7-12. **Duajeni njëri-tjetrin.**

7. Gjoni e përforcon shprehjen „le ta duam njëri-tjetrin” me kujtesën se dashuria vjen nga Zoti. Dashuria, siç e kuptojnë të krishterët, nuk është një arritje njerëzore; është hyjnore me prejardhje, një dhuratë nga Zoti. Nëse ndokush dashuron në këtë kuptim tregon se ai person ka lindur nga Zoti dhe e njeh Zotin.

8. Negativi nënvizon pikën, Kush nuk e do nuk e njeh Zotin. Arsyja për këtë është një nga pohimet më të mëdha në të gjithë Biblën, Zoti është dashuri. Kjo do të thotë më shumë sesa ‘Zoti po do ‘ose që Zoti ndonjëherë e do. Do të thotë që ai do, jo sepse gjen objekte të denjë për dashurinë e tij, por sepse është natyra e tij të dashurojë. Dashuria e tij për ne nuk varet nga ajo që jemi, por nga ajo që ai është. Ai na do, sepse ai është ai lloj Zoti, sepse ai është dashuri.

9. Kjo lloj dashurie nuk gjendet kudo, ose në të vërtetë askund si një arritje njerëzore. Ne e dimë atë vetëm sepse Zoti e tregoi atë kur dërgoi Birin e tij të vetëm dhe në botë. Qëllimi i tij për të bërë këtë ishte të na jepte jetë. Jeta në kuptimin e plotë na vjen vetëm përmes tij.

10. Kuptimi i vërtetë i dashurisë dhe burimi i vërtetë i jetës dallohen vetëm në kryq. Nuk është se e donim Zotin. Asnjëherë nuk do të gjejmë se çfarë është kjo dashuri nëse fillojmë nga fundi njerëzor (ne jemi të prerë; jo se kemi dashur). Ne e gjejmë në atë që Zoti na deshi dhe e dërgoi Birin e tij si një flijim shlyes. Për të parë se çfarë do të thotë dashuri, ne duhet ta shohim veten si mëkatarë, dhe kështu si objekte të zemërimit të Zotit, e megjithatë si ata për të cilët vdiq Krishti. “Deri më tani nga gjetja e çdo lloj kontrasti midis dashurisë dhe pasurisë, apostulli nuk mund t’i transmetojë askujt asnjë ide të dashurisë, përveç duke treguar përçmimin”. Është një nga paradokset kumbuese të DhR-së që është dashuria e Zotit (nëse pranohet) që largon zemërimin e Zotit nga ne, dhe vërtet që pikërisht në këtë shmangie të zemërimit shohim se çfarë është dashuria e vërtetë.

11. Kjo ka pasoja. Kur e shohim që Zoti do kështu, ne (fjala është theksuese) duhet ta duam edhe njeri-tjetrin. Burimi i dashurisë sonë për njerëzit e tjerë është dashuria hyjnore që na është treguar në veprën shlyese të Krishtit. Të krishterët duhet të duan, jo sepse të gjithë ata që takojnë janë njerëz tërheqës, por sepse dashuria për Zotin i ka transformuar dhe i ka bërë njerëz të dashur. Ata duhet të duan tani jo sepse tërheqja tek njerëzit e tjerë e detyron dashurinë e tyre, por sepse, si të krishterë, është natyra e tyre të duan.

12. Dashuria për njerëzit e tjerë është shumë e rëndësishme, siç është e qartë nga fakti se është kjo dashuri dhe jo dashuria për Zotin që tregon se Zoti jeton në ne. Që askush nuk e ka parë kurrë Zotin (krhs. Gjn. 1,18) nuk i mohon vegimet në DhV (p.sh. Dal. 24,11). Pika polemike kundër gnostikëve (shpirtërorëve) që mburreshin se e shohin Perëndinë me anët të një intuicioni të drejtpërdrejtshëm. Është në Krishtin që ne shikojmë Zotin. Dhe kur e duam, Zoti jeton në ne. Në të vërtetë, dashuria e tij është bërë e plotë (d.m.th. arrin qëllimin e saj) në ne, një deklaratë marramendëse.

¹³Perëndia na ka dhuruar Shpirtin e tij. Nga kjo mësojmë se ne jemi të lidhur me të dhe ai me ne. ¹⁴Vetë e pamë dhe jemi dëshmitarë për këtë se Ati e dërgoi Birin e vet si Shpëtimtar në botë. ¹⁵Kush pranon se Jezusi është Biri i Perëndisë, jeton në Perëndinë dhe Perëndia jeton në të. ¹⁶Sidoqoftë, ne jemi plotësisht të bindur se Perëndia na do.

Perëndia është burim i dashurisë. Kush jeton në dashuri, jeton në Perëndinë dhe Perëndia jeton në të.

4,13-16. **Të jetosh në dashuri.**

13. Gjoni tashmë na ka thënë se është “me anë të Shpirtit” që ne e dimë se “ai jeton në ne” (3,24). Ai tani shton mendimin se ne jetojmë në të. Të dy janë të rëndësishëm dhe të dy theksohen në këtë letër. 14 Si në 1,2, autori apelon për atë që kemi parë. Mendimi i dëshmisë është më i madh kur i afrohem fundit të letrës. Folja `të dëshmosh` ndodh në 1,2, këtu, dhe katër herë në kap. 5, ndërsa emri `dëshmitar` gjendet gjashtë herë në kap. 5. Përmbajtja e dëshmisë është se Zoti e ka dërguar Birin e tij të jetë Shpëtimtari i botës (një shprehje e gjetur vetëm këtu dhe te Gjn. 4,42 në DhR.). Shpëtimtari mbulon të gjitha aspektet e punës së Krishtit për mëkatarët, dhe botën tërësinë e racës. Është një shpëtim i madh.

15. Por jo të gjithë janë shpëtuar, veprimi shlyes i Krishtit është i përshtatshëm për të gjithë botën, por është e nevojshme të rrëfejme se Jezusi është Biri i Zotit nëse një person dëshiron ta përjetojë atë shpëtim. Pastaj vijon një banim i ndërsjellë i Zotit dhe besimtarit.

16. Ne nuk lexojmë diku tjetër dashuri “të njohim” dhe “të besojmë”. Ne mund të themi me të drejtë se mendimi për të “njohur” dashurinë gjendet, si në v. 10, por të “besosh dashurinë që Zoti ka për ne” është një shprehje më e pazakontë. Dashuria ndaj Zotit nuk demonstron kurrë në një mënyrë të tillë që njerëzit me mendje të botës duhet ta shohin atë. Janë njerëzit e besimit dhe njerëzit e besimit vetëm ata që e shohin atë. Gjoni përsërit mendimin e madh të v. 8, Zoti është dashuri dhe ai nxjerr përfundimin se të jetosh në dashuri do të thotë të jetosh në Zot. Të duash mëkatarët nuk është kurrë një arritje njerëzore dhe aty ku kjo gjë tregon se Zoti është i pranishëm.

¹⁷Në qoftë se dashuria e ka arritur pjekurinë te ne, atëherë do të jemi plot besim Ditën e gjyqit, sepse në këtë botë jemi të lidhur me

Perëndinë, siç është edhe Mesia. ¹⁸Dashuria nuk njih frikë. Dashuria e vërtetë e dëbon frikën. Kush ka frikë dhe dridhet nga dënimi, tek ai dashuria nuk e ka arritur pjekurinë.

¹⁹Ta duam, sepse Perëndia na deshi më parë. ²⁰Në qoftë se dikush pohon: «E dua Perëndinë», dhe njëkohësisht e urren bashkëbesimtarin e tij, gënjen. Në qoftë se nuk e do bashkëbesimtarin e tij që e sheh, si mund ta dojë Perëndinë që nuk e ka parë? ²¹Përveç kësaj, Mesia na dha këtë urdhër: Kush e do Perëndinë, duhet të dojë edhe bashkëbesimtarin e tij.

4,17-21. **Përsosja e dashurisë.**

17. Prania e Zotit në ne është mënyra se si dashuria ‘përsoset midis nesh’. Kjo është me qëllim të besimit në ditën e gjykimit, dhe besimi në atë ditë është siguria e fundit. Në këtë botë ne jemi si ai, ne jemi fëmijë të Atit dhe Jezusi është modeli ynë. Bota nuk e mirëpriti Krishtin dhe nuk i mirëpret njerëzit e Krishtit. Por në ditën e gjykimit Gjykatësi do t’i kuptojë të gjitha.

18. Mendimi për besimin zhvillohet me mohimin e frikës. Kjo fjalë ndodh tre herë në këtë varg dhe folja përkatëse një herë, por asnjëri nuk gjendet diku tjetër në letër; këtu vihet theksi te frika. Besimtarët nuk duhet të kenë frikë, sepse dashuria e përsosur e largon frikën. Frika dhe dashuria janë të papajtueshme, Frika, vazhdon Gjoni, ka të bëjë me ndëshkimin, por dashuria e përsosur e Zotit na siguron. Dashuria e tij siguron që ne të shpëtohem, të mos ndëshkohemi. Nëse kemi frikë, kjo tregon në vetvete se nuk jemi bërë të përsosur në dashuri (përsosja e dashurisë sjell besim edhe në ditën e gjykimit; v. 17).

19. Ne e duam, në kuptimin e dashurisë specifiku të krishterë, dashurinë për të padenjët që buron nga natyra e të dashuruarit dhe jo nga vlera e një të dashur, vetëm sepse ai na deshi i pari. Gjoni po tregon se si e duam fare, jo se si e duam Zotin.

20. Të thuash se e dua Zotin, ndërsa kam urrejtje për vëllain (vëllanë e krishterë?) do të thotë të tregosh veten gënjeshtar. Dashuria për Zotin tregohet nga dashuria për njerëzit; nëse kjo e fundit mungon atëherë edhe e para. Gjoni shkon aq larg sa të thotë për këdo që nuk e do vëllain e tij se nuk mund ta dojë Zotin. Ai bën një dallim midis vëllait që shihet dhe Zotit që nuk është. Të pohosh dashurinë e dikujt për të fshehtë, ndërsa nuk arrin ta duash të parën do të thotë të hysh në sferën e fantazisë.

21. Gjoni e mbyll këtë pjesë duke u kujtuar lexuesve të tij urdhrin që ai ka dhënë, ku mund t'i referohet ose Zotit ose Krishtit. Si shpesh, Gjoni nuk bën dallime të mprehta. Ai tashmë ka folur për urdhërimin për të dashuruar (3,23) dhe tani ai na kujton përsëri se dashuria nuk është thjesht një mundësi. Është një urdhërim pozitiv.

Fitorja mbi botën

5. Kush beson që Jezusi është Mesia, është fëmijë i Perëndisë. Kush e do atin, do edhe fëmijën e tij. ²Dashuria jonë ndaj fëmijëve të Perëndisë dihet nga kjo: ne e duam Perëndinë dhe e dëgjojmë atë. ³Dashuria ndaj Perëndisë njihet nga fakti se ne bëjmë atë që ai kërkon nga ne; e kjo nuk është e vështirë. ⁴Të gjithë fëmijët e Perëndisë mund ta korrin fitoren mbi botën. Me anë të besimit tonë tashmë e mundëm botën. ⁵Kush mund ta mundë me të vërtetë botën? Vetëm ai që beson që Jezusi është Biri i Perëndisë.

5,1-5. Fitorja e besimit

Mendimi për dashurinë çon në atë të marrëdhënies me Zotin, dhe kjo nga ana tjetër në fitore. Dashuria dhe besimi janë të lidhura ngushtë (krh. 4,16), dhe besimtari mund botën.

1. Besimi i beson Jezusit si Mesia, një e vërtetë këmbëngulë gjatë gjithë kësaj letre dhe besimtari që beson ashtu si i lindur nga Zoti. Rrëfimi se Jezusi është Mesia nuk është rezultat i depërtimit njerëzor, por i një veprë hyjnore tek ai që e bën atë (krhs. 1 Kor. 12,3). Dhe kjo veprë hyjnore prodhon dashuri për bashkëbesimtarët, sepse dashuria për babanë do të thotë dashuri edhe për fëmijën e tij.

2. Gjoni vazhdon të këmbëngulë se dashuria për Zotin dhe dashuria për njerëzit e tjerë janë të lidhura ngushtë. Zakonisht ai flet për dashurinë për Zotin siç tregohet në dashurinë për njerëzit, por këtu ai e përmbys procesin, ne e dimë që unë i dua fëmijët e Zotit kur e duam Zotin. Dashuria për Zotin dhe dashuria për njerëzit shkojnë së bashku dhe formojnë një unitet. Kthimi praktik i mendjes së Gjonit nuk ndalet në mendimin e dashurisë për Perëndinë, por vazhdon të zbatojë urdhërimet. Dashuria e vërtetë tregohet nga një dëshirë për të bërë vullnetin e Zotit.

3. Në të vërtetë Gjoni mund të thotë se dashuria për Perëndinë është t'u bindesh urdhrave të tij. Gjoni nuk është legalist, por ai e njeh që dashuria është e zënë; e gjen shprehjen e saj të natyrshme duke bërë

gjërat që i pëlqejnë të dashurit dhe ku do t'i gjejmë këto gjëra më mirë sesa në urdhrat e tij? Kur Gjoni shton urdhërimet e tij nuk janë të rënda (Krhs. Mt. 11,30), mendimi nuk është se është mjaft e lehtë të përmbushim detyrimet tona ndaj Zotit. Përkundrazi mendimi është se urdhërimet e Zotit nuk janë një barrë e keqe. Ato mund të jenë të vështira, por janë një kënaqësi.

4. Kjo çon drejt fitores. Asnjësi “çfarëdo” e bën deklaratën mjaft të përgjithshme (krhs. 1,1). Besimi ynë (emri ndodh vetëm këtu tek 1 Gjonit; nuk gjendet në ungjill ose 2 ose 3 Gjonit) qëndron i fundit me theks. Ka mundur do të thotë se fitorja vendimtare është në të kaluarën, kur Jezusi vdiq për të të keqen, dhe në rastin e një besimtari individual kur ai besimtar erdhi të besonte tek ai.

5. Pyetja retorike çon në theksimin e vendit të besimit. Fitorja i vjen atij që beson se Jezusi është Biri i Zotit. Edhe një herë vihet theksi në një pamje të drejtë të personit të tij. Ne shohim përsëri zakonet e Gjonit për të theksuar me përsëritje; në këto dy vargje ai ka tre referenca për tejkalimin e botës. Nuk mund ta humbasim. Është e rëndësishme.

Kundërshtimi i mësimit të rremë: «Shpirti i Perëndisë zbriti në Jezusin me pagëzimin e tij, por u largua prej tij para kryqëzimit të tij» (7)

⁶Jezusi erdhi te ne me anë të ujit të pagëzimit të tij dhe me anë të gjakut të vdekjes së tij. Ai nuk erdhi vetëm me anë të ujit, por me anë të ujit dhe me anë të gjakut njëkohësisht. ♦ Shpirti i Perëndisë dëshmon për këtë, dhe Shpirti është burimi i së vërtetës. ⁷Janë, pra, tre dëshmitarë: ⁸Shpirti, uji dhe gjaku. Dëshmitë e këtyre të treve pajtohen me njëra-tjetrën. ⁹Ne u besojmë dëshmitarëve njerëzorë, por dëshmia e Perëndisë peshon më shumë, sepse është fjala për dëshminë që Perëndia dha për Birin e tij. ¹⁰Kush beson në Birin e Perëndisë, e ka këtë dëshmi në zemrën e tij. Kush nuk i beson Perëndisë, e bën atë gënjeshtar, sepse vë në dyshim dëshminë që Perëndia dha për Birin e tij. ¹¹Kjo dëshmi thotë: Perëndia na dha jetën e përjetshme, dhe këtë jetë e marrim me anë të Birit të tij. ¹²Kush e ka Birin e Perëndisë, ka edhe jetën. Kush nuk e ka Birin, nuk e ka as jetën.

¹³Po ju shkruaj që ta dini se jetën e përjetshme e keni sepse besoni në Birin e Perëndisë.

♦ Në kundërshtim me atë që pretendonin gnostikët, ai që u pagëzua (Mesia hyjnore) është identik me atë që vdiq në kryq, duke e bërë kështu burimin e vetëm të shpëtimit dhe të jetës së përjetshme.

5,6-12. **Dëshmia e Birit**

Meqenëse një pamje e drejtë e Jezusit ka aq shumë rëndësi, është e rëndësishme që të vërtetohet. Gjoni citon disa nga 'dëshmitë që përcaktojnë se kush është Jezusi.

6. Që Jezusi erdhi nga uji sigurisht i referohet pagëzimit të tij, dhe po kështu gjakut deri në vdekjen e tij. Në pagëzimin e tij ai dëgjoji zërin qiellor dhe ai solemnisht hyri në punën e tij. Këto dy ngjarje shënojnë fillimin dhe mbarimin e shërbesës së Krishtit si Shërbëtori pësimtar. Disa heretikë me sa duket pohuan se Krishti hyjnor erdhi mbi Jezusin kur ai u pagëzua, por e la atë para vdekjes. Gjoni e konteston këtë me theksin e tij tek gjaku, jo vetëm nga uji, por nga uji dhe gjaku. Ishte (dhe është) kjo që është zemra e ungjillit. Me sa duket nuk kishte dyshime për ujin, por gjaku duket se ka qenë pengesa; me sa duket, heretikët e kishin të pamundur të pohonin se Krishti hyjnor mund të vdiste, ashtu siç bën me të vërtetë Islami. Uji dhe gjaku shkojnë së bashku. Më tej, është Shpirti që dëshmon (koha e tanishme tregon për një aktivitet të vazhdueshëm). Ai ka një kualifikim të shkëlqyeshëm për këtë sepse Shpirti është e vërteta (siç është Jezusi; Gjn. 14,6).

7. Bibla LIM përfshin material shtesë të cilin DRITA e kapërcen. Fjalët rrallë gjenden jashtë dorëshkrimeve latine të mëvonshme dhe ato qartë nuk janë pjesë e tekstit të vërtetë.

8. Në fakt janë tre që dëshmojnë. Shpirti renditet i pari, mbase sepse ai sapo është përmendur, mbase sepse ai është një person dhe kështu një dëshmitar më i qartë se uji ose gjaku. Por në çdo rast dëshmitari është harmonik. Dëshmitari i brendshëm i Shpirtit dhe gjithçka që përfshihet në pagëzimin e Krishtit dhe vdekjen e tij nuk janë tre sende pa lidhje. Së bashku ata tregojnë për një akt të madh të Zotit në Krishtin për shpëtimin tonë.

9. Gjoni apelon për faktin e njohur të besimit njerëzor. Ne e pranojmë dëshminë e njerëzve të tjerë dhe shumë më tepër duhet ta pranojmë dëshminë për të cilën Gjoni ka folur, sepse ajo është dëshmi e Zotit dhe dëshmia e Zotit është më e madhe. Dëshmia në fjalë është dëshmi për Birin e tij. Tani dhënia e dëshmisë kryen, kështu që kjo do të thotë që Zoti e ka kryer veten në Krishtin; ai ka dëshmuar se kështu është ai vetë.

10. Kush i beson Birit të Zotit e ka këtë dëshmi në zemrën e tij, e cila duket se tregon se dëshmia e Shpirtit (6-7) është një dëshmi e vetë shpirtit të besimtarit. Kushdo që beson në Birin e Zotit dhe kushdo që nuk beson në Zot duket se janë të kundërta, që do të thotë se Gjoni nuk vë asnjë ndryshim të madh midis besimit në Birin e Zotit dhe besimit në Zotin. Për të Jezu Krishti ishte Zoti i mishëruar, kështu që të besosh në Krishtin do të thotë të besosh në Zotin. Por të mos besosh do të thotë ta bësh atë gënjeshtar (krh. 1,10). Mosbesimtari zë pozicionin e të qenit përgjithmonë një pikëpamje e gabuar për Zotin.

11. Përmbajtja e dëshmisë është mbase pak e papritur sepse është ajo që Zoti ka bërë, jo ajo që ka thënë, ai na ka dhënë jetën e përjetshme. Jeta e përjetshme është vepër e vetë Zotit dhe dhuratë e tij. Ndërsa e sodisim, ne shohim një zbulës të Zotit. Përveç kësaj, kjo jetë është në Birin e tij, është e rëndësishme. Ne nuk mund të mendojmë për jetën e përjetshme përveç Birit dhe as nuk mund të mendojmë për dëshminë përveç tij (Krh. V. 9). Jeta e përjetshme është jeta me Krishtin dhe në Krishtin.

12. Kjo theksohet në një çift muzikor. Jeta dhe Biri shkojnë së bashku. Është e pamundur të kesh një pa tjetrën.

Siguria e fëmijëve të Perëndisë

¹⁴Jemi plotësisht të bindur se Perëndia na dëgjon kur i lutemi për diçka që i përgjigjet vullnetit të tij. ¹⁵E dimë se na dëgjon. Prandaj dimë edhe këtë: ai na jep atë që i kërkojmë.

¹⁶Në qoftë se ndokush sheh se bashkëbesimtari i tij bën mëkat që nuk e çon në vdekje, t'i lutet Perëndisë, dhe Perëndia do t'i japë këtë bashkëbesimtari jetën. Kjo vlen për ata që nuk e kanë bërë mëkatin që shkakton vdekjen. Por ka një mëkat që të çon në vdekje. ♦ Në një rast të tillë nuk them se duhet t'i luteni Perëndisë. ¹⁷Gjithçka që nuk është në pajtim me karakterin e Perëndisë, është mëkat, por jo çdo mëkat të çon në vdekje.

¹⁸E dimë se fëmija i Perëndisë nuk mbetet në mëkat. Biri i Perëndisë e mbron, që Satani të mos e dëmtojë. ¹⁹E dimë se i takojmë Perëndisë; por mbarë bota është nën pushtetin e Satanit.

²⁰E dimë se Biri i Perëndisë ka ardhur. Ai na ka hapur sytë, që ta njohim Perëndinë e vërtetë. Ne jemi të lidhur me Perëndinë e vërtetë me anë të Birit të tij, Jezusit, Mesisë. Jezusi, Mesia, është Perëndia e vërtetë; ai është jeta e përjetshme.

²¹Fëmijët e mi, mos u lidhni me perëndi të rreme!

♦ do të jetë aludim për mëkatin e gnostikëve.

5,13-21. **Njohja e jetës së përjetshme**

Ungjilli i Gjonit u shkrua në mënyrë që lexuesit e tij të besojnë dhe të kenë edhe jetën (Gjn. 20,31). Në të kundërt, kjo letër u është shkruar lexuesve që tashmë besojnë për t'u dhënë atyre siguri, siguri se ata kanë jetë të përjetshme. Gjoni e nxjerr këtë ndërsa letra e tij po mbyllet.

5,13-15 **Besimi**

13 Kjo letër ju është shkruar juve që besoni; nuk është një trakt ungjillëzues, por një letër për të krishterët. Ka pasur një marrëveshje të mirë në lidhje me njohuritë dhe tani ne zbulojmë se e tëra është shkruar në mënyrë që ju të dini se keni jetën e përjetshme. Siguria e shpëtimit është e rëndësishme, aq e rëndësishme sa të ketë shkaktuar tërë këtë letër. Ky është vendi i vetëm në letër ku autori flet për të besuar në emrin e Jezusit, d.m.th. në personin e tij të plotë, gjithçka që përfaqëson emri (në formulimin e ngjashëm të 3,23 të Gk. Do të thotë “besoni emrin”) Është e mundur që mësuesit gnostikë të pohojnë se të pretendosh të kesh jetë të përjetshme këtu dhe tani është e pamundur dhe mendjemadhësi.

14. Gjoni tani flet për lutjen. Ai e sheh lutjen si me një hapësirë të gjerë, sepse ai flet për të kërkuar ndonjë gjë, por ai menjëherë e kualifikon këtë sipas vullnetit të tij. Lutja nuk është një mjet për të nxitur Zotin të ndryshojë mendje dhe të bëjë atë që duam. Duhet të ofrohet në përputhje me vullnetin e tij nëse do të jetë efektive. Kur ofrohet në këtë mënyrë Zoti na dëgjon. Diku tjetër mësojmë se lutja duhet të jetë në besim (Mk. 11,24), në emër të Jezusit (Gjn. 14,14), të ofruar nga ata që qëndrojnë në Krishtin (Gjn. 15,7), të cilët kanë falur ata që i kanë fyer (Mk. 11,25); duhet të shoqërohet me bindje (1 Gjn. 3,22) dhe nuk duhet të jetë për kënaqjen e pasioneve të dikujt (Jak. 4,3). E gjithë kjo përfshinë lutjen sipas vullnetit të Zotit.

Nga mendimi se Zoti na dëgjon, kalojmë në pasojat, domethënë se ai na plotëson kërkesat.

5,16-17. **Lutje për keqbërësit.**

16. Një ndryshim i menjëhershëm çon në faljen e mëkatit që mund të shkaktohet nga lutja ndërmjetësuese. Gjoni bën dallimin midis mëkatit që çon në vdekje dhe mëkatit që nuk bën (megjithëse nuk thotë se cili është ndryshimi). Ai fillon me drejtimin që kur shohim një vëlla të bëjë një mëkat që nuk çon në vdekje, duhet të lutemi për të. Zoti do ta dëgjojë lutjen dhe do t'i japë jetë. Nëse do t'i jepej jetë, ai nuk ishte në atë kohë i krishterë. Ai nuk ishte gjallë, por i vdekur 'në shkelje dhe mëkate' (Ef. 2,1) dhe në përgjigje të lutjes Perëndia i jep jetë. Ne duhet ta konsiderojmë mëkatin që çon në vdekje si një gjendje sesa si një veprim; në Shkrimet e Shenjta nuk ka asnjë veprim të veçantë që njerëzit bëjnë që të çon në vdekje, por ekziston një gjendje e mëkatit, e të qenit në rebelim kundër Zotit, të cilin Gjoni tjetër e quan të mbetur në vdekje (3,14). Jezusi paralajmëroi se kushdo që blasfemon kundër Shpirtit 'nuk do të falet' (Lk. 12,10), dhe është kjo lloj gjëje që mendohet këtu. Ishte pikërisht ky mëkat që po bënin mësuesit gnostikë. Gjon shton se nuk po thotë që besimtarët duhet të luten për mëkatin që çon në vdekje (megjithëse nuk thotë qartë se ata nuk duhet të luten për këtë). Kjo nuk do të thotë që ne duhet të përpiqemi të llogarisim kur mund dhe kur nuk mund të lutemi për të tjerët. Është një paralajmërim i rreptë që mëkati i mallkon njerëzit.

17. Të gjitha paudhësitë janë mëkat. Ne nuk duhet ta marrim mëkatin lehtë. Por besimtari mund të bëjë një mëkat që nuk e largon atë nga kategoria e të shpëtuarve.

5,18-21. **Dituria e besimtarit.**

18. Tani vijnë tre deklaratat me radhë të prezantuara nga ne i dimë. E para është, kushdo që ka lindur nga Zoti nuk vazhdon të mëkatojë. Përsëri është qëndrimi i zakonshëm. Arsyeja është se kushdo që ka lindur nga Zoti mbahet i sigurt nga ai që ka lindur nga Zoti, d.m.th. Jezu Krishti. Prandaj, i ligu nuk e prek atë, nuk bën kontakte efektive me të.

19. Deklarata e dytë ka të bëjë me prejardhjen e besimtarëve; ata janë fëmijë të Zotit. Në të kundërt, e gjithë bota është nën kontrollin e Satanit. Kjo është një folje e pazakontë në një lidhje të tillë dhe mund të tregojë

për pafuqinë e botës që shtrihet nën tundjen e Satanit; ndoshta, gjithashtu, për refuzimin e saj për t'u pohuar kundër zotit të saj.

20. E treta e trilogjisë na drejton te mishërimi, Biri i Perëndisë ka ardhur. Ekziston një farë theksimi mbi aktualitetin e mbërritjes (gr. *hekei* përcjell idenë se ka ardhur në të kaluarën dhe është akoma i pranishëm. Biri na ka dhënë të kuptuarit. Besimi i krishterë nuk është një pengesë për aktivitetin intelektual, por një nxitim për të drejtën Qëllimi i kësaj është që ne të mund ta njohim atë që është i vërtetë, dhe jo vetëm që e njohim atë, por ne jemi në atë që është i vërtetë, gjë që shpjegohet më tej si në Birin e tij Jezu Krisht. Sa shpesh në këtë letër Ati dhe Biri shihen në marrëdhëniet më të afërta të mundshme. Të jesh 'në' Atë do të thotë të jesh 'në' Birin. Gjoni vazhdon, Ai është Zoti i vërtetë dhe jeta e përjetshme. Edhe një herë nuk është e lehtë të shohësh nëse nënkuptohet Ati ose Biri, por ata janë aq afër sa ka pak ndryshim. Për njerëzit e botës antike kishte shumë perëndi. Por Gjoni i sheh të gjithë si perëndi të rremë. Ekziston vetëm një Zot i vërtetë dhe ne kemi të përjetshëm jeta në të.

21. Ndërsa përfundon, Gjoni përdor përsëri zvogëlimin e dashur, Të dashur (të ndezur "fëmijë"). Duke parë të gjithë diskutimin paraprak, nuk ka gjasa që ne duhet t'i kuptojmë idhujt në kuptimin e figurave të përdorura në adhurim. Termi do të thotë 'perëndi të rreme', në fakt gjithçka që na largon nga shoqëria me Zotin. Lexuesve të Gjonit u janë dhënë shumë dhurata nga Zoti, përfshirë "kuptimin" (20). Le të mbajnë veten e tyre nga çdo zot i rremë.

LETRA E DYTË E GJONIT

HYRJE

Autori i kësaj letre na paraqitet si udhëheqësi, eprori, plaku, dhe kjo na bën të mendojmë se do të jetë apostulli Gjon, i cili jetoi më gjatë se të gjithë apostujt e tjerë dhe i cili ishte ipëshkev i dioqezës së tij në Azinë e vogël. Përveç kësaj fakti që këto letra u ruajtën në kanunin e Shkrimit dëshmon për autorësinë e tyre apostolike.

Kujt i është drejtuar nuk e dimë, por titulli Zonjës së zgjedhur na bën të mendojmë se është njëra ndër kishat (bashkësitë fetare) të dioqezës së Gjonit. Duhet të jetë shkruar rreth viteve 90-100. Në këtë letër ka aludim për gnostikët që pohonin se Shpirti i shenjtë u kishte dhënë një dijë më të thellë se ajo që kishte vetë apostulli Gjon!

KOMENTARI

Përsëndetje

Kryetari ia drejton këtë letër kishës së zgjedhur dhe anëtarëve të saj, të cilët i dua në të Vërtetën, dhe jo vetëm unë, por edhe të gjithë ata që e njohin të Vërtetën. ²E Vërteta mbetet vërtet në ne dhe do të jetë përgjithmonë me ne.

³Perëndi Ati dhe Biri i tij Jezusi, Mesia, na dhënçin hir, mëshirë dhe paqe, që të mbetemi të lidhur në të Vërtetën dhe dashurinë.

1-3. **Përsëndetje**

Kjo është hyrja normale e një letre të shekullit të parë.

1-2 Shkrimtari e quan veten plak, gjë që mund të jetë tregues i moshës ose ndoshta i një pozicioni zyrtar në kishë. ‘Zonja e zgjedhur’ është ndoshta e saktë, me të cilën nënkuptohet një kishë. Plaku pohon se e do zonjën dhe fëmijët e saj në të vërtetën. Si dashuria ashtu edhe e vërteta janë shumë të spikatura në këtë hyrje (dashuria, qoftë emër ose folje, ndodh katër herë në gjashtë vargjet e para dhe e vërteta pesë herë në katër vargjet e para). Vini re sekuencën që unë dua në të vërtetën ... për shkak të së vërtetës. E vërteta siç e kupton Gjoni çon në dashuri. E

vërteta mund të dihet; jeton në besimtarë dhe do të jetë me ta përgjithmonë. Është e vështirë të mendosh se e vërteta e përshkruar në këtë mënyrë mund të ndahet nga Zoti ynë Jezu Krisht i cili tha, “Unë jam ... e vërteta” Gjn. 14,6). Nuk duhet të humbasim lidhjen midis dashurisë së krishterë dhe së vërtetës së krishterë.

3. Shtimi i mëshirës ndaj hirit dhe paqes në përshëndetje është i pazakontë në DhR. (gjendet diku tjetër vetëm në 1,2 Timoteu). Ajo forcon idenë në hir e cila tregon për lirinë e dhuratës së Zotit në Krishtin. Është gjithashtu e pazakontë që të thuhet se këto cilësi do të jenë me ne; në një përshëndetje dikush pret “me ty”. Ky duket se është përshëndetja e vetme në DhR. që lexon në këtë mënyrë. Është një shprehje e solidaritetit që lidh autorin dhe lexuesit. Të gjithë ashtu kanë nevojë për hir, mëshirë dhe paqe. Jezusi quhet këtu Biri i Atit (një shprehje që gjendet vetëm këtu në DhR). Ai nuk duhet të mendohet i veçuar nga Ati.

E vërteta dhe dashuria

⁴U gëzova shumë, sepse ndër anëtarët e kishës gjeta disa që jetojnë sipas së Vërtetës, siç na urdhëroi Ati. ⁵Prandaj, ju lutem, bashkësi e dashur, ta duam njëri-tjetrin. Nuk e shkruaj këtë si një urdhër të ri, sepse e kemi qysh në fillim. ⁶Dashuria, për të cilën flas, tregohet kur në jetën tonë drejtohem sipas vullnetit të Perëndisë. E dëgjuat që nga fillimi se ç’thotë urdhri i tij: dashuria duhet të caktojë tërë jetën tuaj.

4-6 Urdhri për të dashur

4. Kjo i dha autorit një gëzim të madh për të gjetur disa nga fëmijët e zonjës së zgjedhur që ecnin në të vërtetën, një shprehje që është pothuajse e barabartë me ‘të jetuarit e jetës së krishterë’. Se është vendosur në këtë mënyrë tregon theksin që autori ynë i jep së vërtetës. Të ndjekësh të vërtetën nuk është thjesht një opsion i zgjedhur nga disa njerëz si i dëshirueshëm, por një përgjigje ndaj urdhërimit të Atit. Ndjekja e së vërtetës është sigurisht tërheqëse, por nuk është tërheqja tek e cila Gjoni po tërheq vëmendjen. Në tre vargje këtu kemi ‘urdhërime’, ose si folje ose emër, katër herë. Është përsëritja për theksim që kemi parë në 1 Gjonit dhe përsëri në këtë letër. Me të vërtetë, autori do të thotë origjinalitet, në krahasim me falsitetin.

5. Plaku nuk urdhëron, por thotë «ju lutem», e cila është gjuha e kërkesës së sjellshme. Ai nuk po shkruan një urdhërim të re, por një urdhërim që kemi pasur që nga fillimi (krh. 1 Gjn. 2,7). Urdhërimi për të dashur, të cilën autori ynë e shpjegon menjëherë, është një urdhërim i vjetër; që nga fillimi i mënyrës së krishterë, pasuesit e saj ishin të bashkuar në lidhjen e dashurisë. Ai nuk flet për të si edhe të ri (si tek 1 Gjonit). Ai është i kënaqur të theksojë detyrimin që u mbetet të krishterëve, domethënë që ne e duam njëri-tjetrin. Kjo është gjëja kryesore dhe theksohet në të gjitha shkrimet e Gjonit. Ne priremi të përdorim ‘dashurinë’ për një emocion dhe kjo nuk mund të urdhërohet. Por për Gjonin, megjithëse dashuria është me siguri emocionuese, ajo në thelb është një përgjigje ndaj dashurisë së madhe të Zotit për ne. Çështjet e dashurisë në veprim, në kujdesin dhe shërbimin vetëmohues.

6. Kjo është dashuria që paraqet diçka si një përkufizim, që ne të ecim në bindje të urdhërimeve të tij. Në kohët moderne bindja ndaj urdhrave shpesh shihet si provë e një fryme legaliste, krejt e kundërta e asaj që ne e shohim si dashuri. Por kontrasti është i kundërt. Dashuria e vërtetë kënaqet të bëjë vullnetin e të dashurit (Krh. Gjn. 15,10; 1 Gjn. 5,3). Ata që e dinë se çfarë është dashuria në kuptimin e krishterë në të vërtetë janë gjithmonë të etur t’u binden urdhrave të Zotit. Gjoni thotë përsëri se nuk po paraqet një risi, por po përsërit një urdhërim që ishte dëgjuar që nga fillimi. Ne nuk duhet të humbasim idenë e përparimit të qëndrueshëm që nënkuptohet në dishepullimin e dyfishhtë.

⁷Kjo botë është plot me mashtrues. Ata mohojnë se Jezusi, Mesia, u bë njeri i gjallë. ♦ Nga kjo njihet mashtruesi dhe mesia i rremë.

⁸Kini kujdes që të mos e humbitni atë për të cilën punuat, por të merrni shpërblimin e plotë.

⁹Kush kalon përtej dhe nuk qëndron në mësimin që na e dha Mesia, nuk ka asnjë lidhje me Perëndinë. Kush qëndron në atë që mësoi Mesia, ka edhe Birin, edhe Atin. ¹⁰Prandaj, në qoftë se te ju vjen ndokush dhe jep ndonjë mësim tjetër, mos e lini të hyjë në shtëpi. As mos e përshëndetni; ¹¹sepse kush e përshëndet, është bashkëfajtor me veprat e tij të këqija.

♦ Gnostikët mohonin trupëzimin/mishërimin e Krishtit.

7-11. **Doktrina e shëndoshë**

7. “For” paraqet arsyen për atë që Gjoni sapo tha. Shumë mashtrues (njerëz që kanë mësuar me dashje pikëpamje të gabuara në lidhje me mënyrën e krishterë) kanë dalë jashtë. Kjo nënkupton që në një kohë ata kishin qenë anëtarë të kishës (krhs. 1 Gjn. 2,19). Gabimi i tyre ishte dështimi i tyre tani për të njohur mishërimin e Jezu Krishtit, pa të cilin nuk mund të shpëtoheshim, pasi ai duhej të vdiste si përfaqësuesi ynë (Krhs. 1 Gjn. 4,2-3).

8. Dorëshkrimet ndahen nëse duhet të lexojmë “ju” ose “ne” para se të kemi punuar. Ata që pranojnë “ne” e shohin autorin si paralajmërues se ajo për të cilën kanë punuar mësuesit e mirë do të humbasë nëse besimtarët bien. Ata që ju pranojnë e shohin plakun duke paralajmëruar lexuesit se nëse ndjekin mësuesit e rremë ata do të humbin shpërblimin qiellor që pret shërbëtorët besnikë të Zotit, megjithëse jo shpëtimin e tyre. Kjo, sigurisht, nuk është shpëtim, i cili është dhuratë falas e Zotit. Është shpërblimi për punëtorin që ka shërbyer me besnikëri dhe për të cilin Gjoni mendon se mund të humbasë nëse ndiqen mësuesit e rremë. Paralajmërohen lexuesit.

9. Mësuesit e rremë me sa duket e menduan veten si mendimtarë ‘të përparuar’. Gjoni mendon për një që vrapon përpara në këtë mënyrë si të ketë përparuar drejt nga krishterimi! Qëllimi i besimtarit nuk duhet të jetë të krenohet me veten se është “i përparuar” por të mbahet fort pas së vërtetës që është zbuluar, domethënë të vazhdojë në mësimin e Krishtit (kjo mund të kuptohet si, mësimdhënie për Krishtin), por më shumë gjasa do të thotë mësimi që dha Krishti). Është e nevojshme të kemi të drejtë për Birin nëse duam të kemi të drejtë për Atin (Krhs. 1 në. 2,23).

10. Besimtarët nuk duhet të pranojnë asnjë mësim tjetër. Gjoni, natyrisht nuk po thotë që besimtari duhet të mohojë mirësjelljen e zakonshme ndaj një kundërshtari doktrinar. Por në atë kohë për të pritur një mësues në shtëpinë e dikujt do të thoshte miratimin e dikujt për mësimet e tij. Dhe meqenëse ushtrimi i mikpritjes ishte ajo që u dha mundësi predikuesve të udhëtohen me mesazhin e tyre, ishte gjithashtu një ndihmë për ta në përhapjen e mësimave të tyre. Pra, nëse

dikush nuk e sjell këtë mesim (d.m.th. mesimin se Jezu Krishti është Personi i Dytë i Trinitetit i mishëruar) ai do të skishërohet.

11. Gjoni tregon arsyen, të presësh një mësues të tillë është të marrësh pjesë në punën e tij të ligë. I krishteri nuk duhet të pranojë asnjë lloj ligësie.

¹²Kam edhe një gjë tjetër për t'ju thënë, por nuk dëshiroj ta bëj me shkrim.

Shpresoj t'ju bëj vizitë dhe të flas personalisht me ju. Atëherë do ta kalojmë shumë mirë së bashku.

¹³Ju bëjnë të fala anëtarët e kishës simotër.

12-13 **Përfundim**

12 Plaku e bën të qartë se arsyeja për t'i dhënë fund letrës së tij në këtë pikë nuk është se ai ka mbaruar lëndën. Përkundrazi, thotë ai, unë kam shumë për të të shkruar. Por ai preferon të flasë sesa të shkruajë. Kështu që, pasi ka shkruar atë që është më e rëndësishmja, ai vë pendën e tij dhe ruan pjesën tjetër të lajmeve të tij derisa të takojë miqtë e tij. Unë nuk dua të përdor letër dhe bojë është një shprehje e pazakontë, por kuptimi është mjaft i qartë. Ballë për ballë është fjj. 'gojë më gojë'; greqishtja është e gjallë.

13. Letra përfundon me përsëritje në mënyrën normale. Referenca për fëmijët është e përshtatshme në një letër drejtuar një kisha; kjo do të nënkuptojë "anëtarët e kishës". Gjoni nuk dëshiron që policia ta gjurmojë atë.

LETRA E TRETË E GJONIT

HYRJE

Kjo letër është drejtuar Gajit, nxënësit të dashur të apostullit. Porositet mikpritja dhe Gajit i bëhet lëvdatë për këtë cilësi, frytin e Shpirtit të shenjtë. Flitet edhe për njëfarë udhëheqësi Diotref, për të cilin nuk dimë shumë. Siç duket, ky nuk e ka pranuar autoritetin apostolik të Gjonit.

I kam shkruar disa fjalë bashkësisë, por Diotrefi, që e përvetësoi padrejtësisht drejtimin e bashkësisë, nuk më kushton aspak vëmendje. Kur të vij, do ta vë para përgjegjësisë për atë që ka bërë. Ai gënjen dhe tregon gjëra të pabesueshme për ne. Por kjo nuk i mjafton! Nuk i pranon bashkëbesimtarët që janë në kalim. Kur ndokush dëshiron t'i pranojë ata, ia ndalon dhe e shkishëron!

Flitet mirë për një misionar me emër Demetër. Gjoni këshillon që Diotrefin ta zëvendojnë Gaji dhe Demetri, me kusht se kisha të jetë dakord.

Del qartë nga këto letra që rrethanat ishin të rrezikshme: ka rrezik që letrat e Gjonit të zihen në rrugë nga policia, dhe kështu të zbulohet ku ishte fshehur apostulli. Kjo do të shpjegonte pse shkruan në trajtë të koduar. Për shembull thotë: *Kam edhe shumë gjëra për të të treguar, por nuk dua t'i them me shkrim. Shpresoj se do të të shoh së shpejti dhe atëherë do të flasim personalisht dhe me hollësi për të gjitha këto.*

Përdorimi i këtij kodi na bën të mendojë se këto letra i shkroi Gjoni pak para arrestimit dhe mërgimit të tij në ishullin Patmos.

KOMENTARI

Përshëndetje

Kryetari ia drejton këtë letër Gajit të dashur, të cilin e dua në të Vërtetën.

1. Përshëndetje

Ashtu si në 2 Gjoni, autori e quan veten thjesht plaku. Adresuesi është miku im i dashur Gaius (më fjalë për fjalë, “Gaius i dashuri”). Emri ishte i zakonshëm dhe ndodh disa herë në DhR. (p.sh. Vap. 19,29; Rom. 16,23) Asgjë nuk dihet më shumë për këtë Gaius, por nga letra duket se ai kishte një pozicion udhëheqës në kishën lokale. Katër herë në këtë letër Gjoni e quan atë si “të dashur”, dhe këtu ai gjithashtu thotë për të, të cilin unë e dua në të vërtetën. Është e qartë se plaku kishte një dashuri të thellë për këtë njeri. Një shënim i rëndësishëm në këtë letër të vogël është e vërteta, e cila ndodh gjashtë herë. Ashtu si në letrat e tjera, ajo ka të ngjarë të jetë e lidhur me të vërtetën e ungjillit, të vërtetën që ne shohim në Krishtin (Krhs. V. 8), Krishterimi i mirëfilltë.

²I dashur mik, dëshiroj që të jesh mirë në çdo drejtim, që të jesh mirë me shëndet si në trup, ashtu edhe në shpirt. ³Disa bashkëbesimtarë udhëtues më dëshmuuan se po qëndron besnik ndaj së Vërtetës dhe po jeton sipas saj. Për këtë u gëzova shumë. ⁴Për mua nuk ka gëzim më të madh kur dëgjoj se fëmijët e mi jetojnë në dritën e së Vërtetës.

2-4. Ndjekja e së vërtetës

2 Ishte zakon që në letrat e shekullit të parë të fillohej me pak lutje. Tani Gjoni lutet që shëndeti i Gaius dhe punët e tij të mund të përparojnë në të njëjtën mënyrë si i bën shpirti.

3 Burimi i njohurisë së tij për rrethanat e mikut të tij ishte një vizitë nga disa vëllezër që i kishin thënë për besnikërinë tënde ndaj së vërtetës. Më fjalë për fjalë kjo do të thotë “dëshmuar për të vërtetën tënde” që mund të nënkuptojë se Gaius e dinte dhe e mbërthente fort të vërtetën. Që Gaius po ecte në të vërtetën do të thotë se ai po përparonte në të vërtetën dhe kjo i dha plakut një gëzim të madh.

4. Në të vërtetë ai nuk ka gëzim më të madh sesa të dëgjojë se fëmijët e tij po ecin në të vërtetën. Fëmijët e mi do të thotë “fëmijët e mi në besim”, “ata që u kthyen në besim përmes shërbimit tim”. Mund të nënkuptojë kongregacionin mbi të cilin përdoruesi i shprehjes është pastor, por ndërsa ai po i shkruan Gaius i cili ishte dukshëm në një distancë që nuk duket se ka kuptimin këtu. Është gëzimi më i madh për plakun të dijë se të kthyerit e tij në besim po bëjnë përparim.

Besimtarët e vërtetë dhe besimtarët e rremë

⁵I dashur mik,

ti je shumë besnik në përpjekjet e tua për bashkëbesimtarët, megjithëse ata vijnë nga bashkësi të huaja. ⁶Bashkëbesimtarët na njoftuan për dashurinë tënde. Të lutem t'i ndihmosh, që ta vazhdojnë rrugën në mënyrë të denjë para Perëndisë. ⁷Në të vërtetë, ata u nisën për këtë udhëtim në shërbim të Mesisë dhe nuk pranojnë ndihmë nga të pafetë. ⁸Prandaj jemi të detyruar t'i ndihmojmë këta njerëz. Kështu ndihmojmë në përhapjen e së vërtetës.

5-8. Mikpritja

5. Lënda e letrës (në krahasim me paraprakët) fillon këtu. Ai jep një vështrim të vogël në një zakon të kishës së hershme ku një i krishterë që udhëtonte në interes të ungjillit do të kërkonte mikpritje nga të krishterët vendasë në komunitetin që po vizitonte. Pak predikues do të kishin qenë mjaft të pasur për të qëndruar në bujtina, dhe në çdo rast bujtinat shpesh kishin një reputacion të keq. Duhet të ketë nënkuptuar një marrëveshje të madhe për përhapjen e besimit se predikuesit mund të merrnin strehim të gatshëm ndërsa udhëtonin për ungjillin. Gjoni përgëzon Gajin për mikpritjen e tij. „Ju jeni besnikë” mund të thotë se jeni besnikë ndaj bashkëbesimtarëve tuaj; ose theksi mund të jetë në besim, “veprimi juaj përputhet mirë me besimin e krishterë”. Ajo që po bëni për vëllezërit nuk është specifike, por vargu vijues tregon se është mikpritja ajo që mendon. Edhe pse ata janë të huaj për ju e bën të qartë se Gaji kishte siguruar nevojat e besimtarëve që nuk ishin as miq as të afërm. Është një paraqitje e shkurtër e kishës së hershme në punë. Këto ishin ekipe lëvizëse të themeluesve së kishave.

Ata që e kishin pritur mikpritjen i kanë thënë kishës për dashurinë tënde, kështu që veprat e mira të Gajit ishin të njohura gjerësisht.

Gjoni vlerëson praktikën e tij dhe e nxit atë të vazhdojë, Ju do të bëni mirë t’i dërgoni në rrugën e tyre, gjë që duket se tregon se mikpritja përfshinte edhe disa masa për udhëtimin përpara. Didahe, një manual i hershëm i kishës, parashikon që një predikuesi të tillë duhet t’i jepet ushqim për ta mundësuar që të arrijë në shtëpinë e tij natën tjetër (shton se nëse ai kërkon para “ai është një profet i rremë”); Didahe, 11,3). Është një praktikë e tillë që shihet këtu. Në një mënyrë të denjë për Perëndinë, vendos standardet më të larta përpara fitimeve; është Zoti ai që është standardi, jo shërbëtorët e tij (Krhs. Gjn. 13,20).

7. Për hir të Emrit dolën predikuesit endacakë. Nuk ka nevojë të thuhet emri i kujt është menduar; qartë është emri që është mbi të gjithë emrat e tjerë (Fil. 2,9). Ata dolën jashtë pa marrë ndihmë nga paganët. Për ta bërë këtë mund të ketë kompromentuar mesazhin e tyre dhe ata nuk do ta bënin atë. Kjo i bëri ata gjithnjë e më të varur nga njerëz si Gaji. Kjo nuk do të thotë që një i krishterë nuk mund të pranojë kurrë ndihmë nga një jobesimtar i disponueshëm; Vetë Jezusi darkoi me farisenjtë që nuk besuan në të (p.sh. Lk. 7,36). Kjo do të thotë që ne nuk duhet të mbështetemi në të. Puna e krishterë duhet të financohet nga njerëzit e krishterë.

8. Si rrjedhojë, ekziston një detyrim (duhet të jemi “që u detyrohemi”) që t’u besojmë besimtarëve për t’u treguar mikpritje burrave të tillë. Detyra në fjalë nuk është thjesht një ushtrim mikpritjeje, por bëhet në mënyrë që të çojë më tej qëllimin hyjnor që besimtarët të punojnë së bashku për të vërtetën.

⁹I kam shkruar disa fjalë kishës, por Diotrefi, që e përvetësoi padrejtësisht drejtimin e kishës, nuk më kushton aspak vëmendje.

¹⁰Kur të vij, do ta vë para përgjegjësisë për atë që ka bërë. Ai gënjen dhe tregon gjëra të pabesueshme për ne. Por kjo nuk i mjafton! Nuk i pranon bashkëbesimtarët që janë në kalim. Kur ndokush dëshiron t’i pranojë ata, ia ndalon dhe e shkishëron!

¹¹I dashur mik, mos ndiq këtë shembull të keq, por të mirin. Besimtari që bën mirë, dëshmon se i takon Perëndisë; kurse besimtari që bën keq, dëshmon se nuk e njeh Atë.

¹²Për Demetrin po flasim mirë të gjithë. Jeta e tij në të Vërtetën flet vetë. Këtë dëshmi e vërtetojmë edhe ne, e ti e di se ne flasim të vërtetën.

9-12. **Diotrefi dhe Dhimitri**

9. Diotrefi ishte qartë një njeri me autoritet dhe me sa duket ambicioz për më shumë, megjithëse saktësisht se cili ishte pozicioni i tij është i qartë. Ai mori vijën e kundërt me atë të Gajit dhe pengoi si plakun ashtu edhe mbjellësit e kishës. Gjoni i kishte shkruar kishës, por fatkeqësisht nuk e dimë se çfarë ishte. Diotrefi me sa duket e kishte penguar kishën të merrte letrën. Për më tepër, ai qartë kishte armiqësi ndaj plakut sepse ai nuk do të ketë asgjë me ne (gr. “Nuk na pret”).

10. Diotrefi e kishte shpifur plakun, duke bërë thashetheme keqdashëse për ne. Ai u shtoi vepra fjalëve të tij, sepse ai nuk pranon të mirëpresë (koha tregon praktikën e vazhdueshme) vëllezërit. Por ai shkoi më tej duke refuzuar të lejonte të tjerët t’i mirëpritnin. Ekzistojnë dy akuza: e para është që ai të ndalojë ata që duan ta bëjnë këtë dhe e dyta që ai i shkishëron ata. Padyshim që ai mbante një pozitë të rëndësishme për të qenë në gjendje ta bënte këtë, dhe po aq qartë, kundërshtimi i tij ndaj predikuesve ishte i paepur. Është e mundur që, si një udhëheqës lokal i kishës, ai të urrente predikuesit udhëtues të cilët nuk i detyroheshin asnjë besnikëri kishës lokale në të cilën ai mbajti detyrën.

11. Gjoni përdor këtë shembull të keq për të bërë përshtypje një mësimit mbi Gajin, të cilin ai e quan ‘i dashur’ për të katërtën herë në këtë letër të shkurtër. Ai e nxiti mikun e tij që të mos imitojë atë që është e keqe, por ajo që është e mirë. Imitimi është një pjesë e natyrshme e jetës dhe ne të gjithë e bëjmë atë, por është e rëndësishme që të zgjedhim modelet e duhura. Gjoni këmbëngul që shoku i tij duhet të imitojë atë që është e mirë. Kushdo që bën mirë është nga Zoti, nga i cili, natyrisht, buron e gjithë e mira. Kur dikush bën keq (Diotrefi?) ai nuk e ka parë Zotin.

12. Dhimitri prezantohet pa shpjegime, gjë që sugjeron se ai ishte i njohur mirë. Është hamendësuar se ai ishte një nga misionarët udhëtues dhe se ai ishte bartësi i kësaj letre. Të dyja janë të mundshme, por sigurisht që nuk i dimë. Për Dhimitrin flitej mirë nga të gjithë, kështu që ai kishte një reputacion të mirë në të gjithë kishën. Ekziston më shumë një problem me shtimin nga vetë e vërteta. Kjo shprehje e pazakontë dhe e vështirë me sa duket do të thotë që sjellja e këtij njeriu është në përputhje

me ungjillin, në mënyrë që e vërteta e ungjillit të deklarohet në jetën e tij. „Ne gjithashtu flasim mirë për të” mund të jetë mënyra e plakut për të thënë se ai vetë deklaroi miratimin e tij për burrin. Por është gjithashtu e mundur që ai të shoqërojë të tjerët me veten e tij, megjithëse nëse është kështu, ne nuk kemi asnjë mënyrë për të ditur se kush ishin ata. Por nuk ka dyshim se ai shpreh miratimin e tij të ngrohtë për Dhimitrin dhe e bën të qartë se ai ka mbështetjen e tij të fortë.

Përsëritje e fundit

¹³Kam edhe shumë gjëra për të të treguar, por nuk dua t'i them me shkrim. ♦

¹⁴Shpresoj se do të të shoh së shpejti dhe atëherë do të flasim personalisht dhe me hollësi për të gjitha këto.

¹⁵Paqja me ty!

Të përsëritjes miqtë e tu këtu. Përsëritet miqtë tanë, secilin personalisht.

♦ Gjoni jetonte i fshehur atëherë, prandaj dhe është i tërthortë me referencat e tij, se mos letrat e tij binin në duart e policisë.

13-15. Përfundim

13. Gjoni e mbyll këtë letër të tretë siç bëri edhe të dytën duke thënë se ka shumë për të shkruar, por preferon të presë derisa të shohë mikun e tij. Ai përdor kohën e shkruar. “Unë kisha shumë për të shkruar” dhe zëvendëson “letrën dhe bojën” e letrës së dytë me stilolaps dhe bojë. Duket se nuk ka asnjë ndryshim kuptimi.

14. Në mënyrë të ngjashme, dëshira e tij për të parë mikun e tij dhe për të folur ballë për ballë është e njëjtë si në letrën e mëparshme. Gjoni ishte qartësisht një person i kërkuar dhe nuk donte t'i jepte policisë informacion falas.

Paqja ishte një fjalë e zakonshme përsëritjeje për takimin dhe largimin nga miqtë. Është veçanërisht e përshtatshme në një situatë kur Diotrefi po ngrinte grindje. Është një lutje e shkurtër që paqja e Zotit t'i rrethojë. Paqja nuk është, si me ne, një term negativ që do të thotë mungesë lufte dhe konflikti, por më tepër një term pozitiv që thërret bekimin e Zotit. Gjoni kalon përsëritjet nga miqtë që ishin me të dhe i kërkon Gajit që të përsëritet miqtë, e cila ishte dukshëm mjaft e saktë që Gaji të dinte se për kë duhej të thoshte. Megjithëse plaku

nuk rendit emrat e të gjithë miqve të tij që ishin me Gajin, ai dëshiron që secili prej tyre të dijë se përshëndetja është personale. Secila duhet përshëndetur me emër.

KRONOLOGJIA E KOHËS

VESPAZIANI perandor (69-79)

69 Vespeziani pushton pjesën tjetër të Judesë. Thikëtarët qendrojnë në Jerusalem, në Herodion, në Macadë dhe në Makeront.

70 Pashkët: shumë pelegrinë në Jerusalem. Pak më vonë Titi e rrethon qytetin me katër legjione.

Fundi 70: Rrënimi i Jerusalemit

Shumë çifutë vriten në lojërat e gladiatorëve

73 Gjenerali romak F.Silva rrethon Macadën: Elazari (pasardhës i Jëhudës galileas) dhe thikëtarët e tij vrasin shoqi-shoqin për të mos u dorëzuar.

Rabin Gjon ben-Zakai themelon akademinë e Javnes (Jamnia) e cila merr rolin e Këshillit të Lartë.

Ndërmjet 70 dhe 80: Letra e Judës.

TITI perandor (79-81)

DOMICIANI perandor (81-96)

Letrat e Gjonit

95 Apostulli Gjon në mërgim në Patmos. Libri i Apokalipsit

NERVA perandor (96-98)

TRAJANI perandor (98-117)

100 Në fillim të sundimit të Trajanit në Efes apostulli Gjon vdes.

110 Letra e Plinit të Ri, legatit të Bitinisë, për përndjekjen e të krishterëve.

117 Kryengritja e çifutëve në mbarë Lindjen dhe trazira në krahinat e reja.

HADRIANI perandor (117-138)

130 Hadriani në Jerusalem: vendos të rindërtohet qyteti (Aelia

Capitolina) dhe Tempulli që do t'i kushtohet Jupiterit.

132-135 Kryengritja II çifute.

Shimon Ben Koseba pushton Jerusalemin: Elazari bëhet kryeprift. Rabin Akiva mban Ben Kosebën për Mesinë dhe Yllin nga Libri i Numrave 24:17 nga i vjen mbiemri: Ben Kosiba (i Biri i Yllit). Ky përndjek të krishterët sepse nuk duan t'i bashkangjiten kryengritjes.

Jerusalemi pushtohet. Pasi merr rreth 50 kështjella, Severi pushton Beterin ku vritet Bar Kokeba (gusht 135).

Robërit u shitën në Mamre dhe në Gazë.

Krahina e Judesë bëhet krahina Siria-Palestina, kurse Jerusalemi koloni romake në të cilën çifutët nuk guxojnë të hyjnë.

161-180 Valë përndjekjeje nga Mark Aureli

191-211 Valë përndjekjeje nga Septim Severi

250-313 Përndjekjet sistematike nga perandorët Deci, Valeriani dhe Diokletiani

313 Urdhërimi i lirisë fetare nga Konstantini dhe Licini

391 Krishterimi shtetëzohet nga Graciani dhe Teodosiu.